

toerusting evangeliserende gemeente

Rapport
deputaten

Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Zwolle-Zuid 2008

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap generaal-synodale publicaties via: publicaties@gkv.nl.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

VOORWOORD/INLEIDING

Op 1 januari 2000 ontstond DTEG (deputaten toerusting evangeliserende gemeente) uit de vereniging LVEA (Landelijk Verband voor Evangelisatie-Arbeid), een vereniging waarvan op één na alle kerken lid waren.

Evangelisatie is primair een taak van de gemeente en kerkenraden moeten daarin geestelijk leiding geven, o.a. door de gemeenteleden toe te rusten. Deze toerusting werd gezamenlijk ter hand genomen onder verantwoordelijkheid van een deputaatschap dat daarover verantwoording aflegt aan de kerken in haar meeste vergadering. In 1999 heeft de Generale Synode van Leusden dit geëffectueerd door de omvorming van de vereniging LVEA in het deputaatschap DTEG. Het deputaatschap heeft een bestuur en een centrum voor evangelisatietoerusting. Het centrum is gehuisvest in het GBouw te Zwolle.

DTEG doet haar werk voor de kerken vanuit de volgende missie:

ALS KERKEN EN KERKLEDEN

zijn wij betrokken in Gods plan, de komst van zijn koninkrijk
 en bewogen door de Geest
 tonen wij de liefde van Christus
 in woord en daad.

DTEG wil kerken en kerkleden helpen zo effectief mogelijk missionair te functioneren als burgers van Gods koninkrijk in deze wereld¹.

We willen dit bereiken via drie kernactiviteiten:

- Toerusting, training en advies aan kerkenraden, EC's, kerkleden
- Ontwikkeling van nieuwe producten
- Het verstrekken van informatie en materialen aan kerken en kerkleden

Achtergronden:

1. De synode heeft uitgesproken dat kerken en kerkleden meer missionair zouden moeten zijn en dat DTEG dit proces moet ondersteunen.
2. Wij geven ons rekenschap van de maatschappelijke en levensbeschouwelijke context waarin de kerken en kerkmensen functioneren en van klimaat en cultuur in de kerken zelf.
3. Wij kennen en onderzoeken de bestaande en nieuwe methodieken en materialen van gemeenteopbouw en evangelisatie en stellen deze ter beschikking aan de kerken omdat in een veranderende wereld nieuwe concepten, materialen en benaderingswijzen nodig zijn².

¹ 'Een gemeente is missionair als haar leden dat zijn' uit *Missionair is mogelijk*, J. de Groot e.a., '07

² Zie hoofdstuk 4: Beleidslijnen voor 2009-2011

INHOUDSOPGAVE

1.	Samenvatting	5
2.	Samenstelling deputaatschap	5
3.	Opdracht 2005-2008 – hoofdlijnen, beleidskeuzes en uitwerking	6
	3.1 Opdracht 2005-2008	6
	3.2 Beleidskeuzes 2005-2008 en rapportage op hoofdlijnen	7
4.	Beleidslijnen voor 2009-2011	11
5.	Voorstellen en besluitteksten	14
	5.1 Opdracht 2009-2011	14
	5.2 Besluit <i>ZOUT</i>	17
	5.3 Besluit theologisch missionair medewerker	17
	5.4 Besluit E&M	19
6.	Uitvoering van de opdracht – verslag van de werkzaamheden	19
	6.1 Inleiding	19
	6.2 Visie (besluit 3)	20
	6.3 Toerusting, training en advies (besluit 4, a t/m d)	22
	6.4 Productvernieuwing en portfolio (besluit 4, 5c en d)	23
	6.5 Informatie en communicatie (besluit 5a en 6c)	24
	6.6 Externe contacten	26
	6.7 Centrale activiteiten (kantooractiviteiten) en speciale projectgroepen	26
	6.8 Externe contacten (besluit 5a en b, 6a)	28
	6.9 Werkgroep afstemming deputaatschappen (besluit 7)	29
	6.10 Theologisch missionair medewerker (besluit 8)	29
7.	Financiën	33
	7.1 Algemeen	33
	7.2 Financieel beleid	33
	7.3 Ontwikkelingen 2006-2008	34
	7.4 Plannen 2009-2011	35
	7.5 Financieel overzicht en quotumaanvraag	36
	Bijlagen	
I.	Overzicht medewerkers	37
II.	De rol van secundi binnen DTEG	37
III.	Verslag van het visiecongres	38
IV.	Bijlage <i>ZOUT</i> – Onderbouwing van het voorstel	39
V.	Bijlage <i>ZOUT</i> – Financiële onderbouwing van het voorstel	40
VI.	Uitvoerige rapportage theologisch missionair medewerker	41
VII.	Financiële onderbouwing bij theologisch missionair medewerker	47
VIII.	Rapportage Evangelie & Moslims (E&M)	49
IX.	Contacten tussen werknemers E&M en GK	52
X.	Gebruikte termen en afkortingen	54
XI.	Adressenlijst deputaten	54

1. SAMENVATTING

'Als je alleen maar kennis over God verzamelt... blijf je ook alleen maar een kennis van Hem.'

Deze poster van Visje zet je over meer aan het denken dan alleen je dagelijkse bijbellezen en de inhoud van je boekenkast. Een zelfde soort gevoel krijg je soms bij het ontwikkelen van visie op missionair zijn en het ontwikkelen van materialen. Hier wordt veel tijd ingestoken en uit onderzoek blijkt dat er weinig toetreders in onze kerken zijn.

DTEG heeft zich de afgelopen periode met een gevarieerd aantal zaken bezig gehouden.

Een greep uit onze activiteiten:

- Als vervolg op onze visienotitie in de rapportage aan de GS van 2005 gingen we op 30 september 2006 met onze kerken in gesprek op het visiecongres *Kerk waar ben je?*. De resultaten van dit congres en een uitwerking van een gereformeerde visie op evangelisatie en missionair gemeente zijn worden na voortgaande studie gepubliceerd in een visiebrochure.
- Er is een onderzoek geweest naar de ingang van ons missionaire magazine *ZOUT* in de kerken. Naar aanleiding hiervan verschijnt er nu 1x per jaar een jongereneditie en het heeft ons geïnspireerd een voorstel te doen *ZOUT* in een nieuwe vormgeving en inhoud op alle kerkadressen te laten verspreiden.
- We ontwikkelden de missionaire cursus *Inpakken en weggeven*. Intussen hebben diverse gemeenten van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.
- Voor jongeren ontwikkelden we ondersteunend materiaal in de vorm van een cursus: *Rootz*.
- Nieuwe tijden vragen om nieuwe manieren/vormen van communicatie en dit biedt nieuwe mogelijkheden bv. via internet.
- De stichting Werkgroep Bijbelcursus heeft haar materialen bij ons ondergebracht en ons de mogelijkheid geboden deze digitaal beschikbaar te gaan maken.
- We hebben ons veel bezig gehouden met onze opdracht de samenwerking met de diverse deputaatschappen te bevorderen.
- De bemensing van ons kantoor is uitgebreid en er is veel tijd gestoken in toerusting, training en advies aan kerkenraden, evangelisatiecommissies en kerkleden.
- Ter ondersteuning van plaatselijke kerken ontwikkelden we de *GemeenteSpiegel*, om als gemeente door te denken over jezelf, over je situatie, je wensen, je doelen, je opdracht...
- Er is een grote behoefte aan theologisch missionaire ondersteuning in bestaande gemeenten en binnen evangelisatieprojecten. Ook dient de wederzijdse kruisbestuiving tussen kerken en projecten optimaal benut te worden. Om beide redenen komen we met een concreet voorstel voor de invulling van de opdracht om een theologisch missionaire werker aan te stellen.

We bidden dat al deze 'kennis' het uiteindelijke doel dient: Actieve missionaire kerken en gemeenteleden en een DTEG-kantoor dat adequaat ondersteuning kan bieden.

2. SAMENSTELLING DEPUTAATSCHAP

Het deputaatschap toerusting evangeliserende gemeenten wordt gevormd door een zestal deputaten, een kantoor met een team van betaalde en onbetaalde werknemers, een pool van professionele freelancers en een aantal projectleiders. In Bijlage I vindt u een overzicht van de medewerkers van DTEG.

Deputaten - Benoemingen en wijzigingen sinds 2005

Door de Synode van Amersfoort-Centrum 2005 zijn de volgende deputaten benoemd:

<i>primi</i>	<i>afredend</i>	<i>secundi</i>
G.R. Boersma-Vreugdenhil, Utrecht	2011	P. van den Berg, Veendam
K. van den Geest, Hengelo	2011	A.S. Draijer, Zuidhorn
J. Holtland, Dordrecht	2011	J. de Goeij-van Dooren, Zwijndrecht
L.E. Leeftink (s), Assen	2008	J. Kodde, Zwijndrecht
C. Slob, Krimpen a/d Lek	2011	R.R. Roth, Breda
E.W. Suithoff, Zeewolde	2014	

E.W. Suithof is tussentijds afgetreden. Zijn plaats is ingenomen door J. de Goeij-van Dooren.
L.E. Leeftink is in 2008 afredend.

Beleid aanzoeken nieuwe deputaten

De secundi zijn aangezocht vanuit het netwerk dat we binnen DTEG hadden. Daarbij is gekeken naar competenties met het oog op mogelijke vervanging van de huidige deputaten. Bij (tussentijdse) vervanging wordt primair gezocht binnen de groep secundi.

Wanneer de gevraagde competenties niet binnen die groep beschikbaar zijn, wordt er in een bredere kring gekeken. Ter vervanging van L.E. Leeffink gaat de voorkeur uit naar een predikant.

De rol van de secundi

Binnen DTEG is met de secundi doorgesproken over de vraag of we secundi intensiever kunnen of willen gebruiken dan tot nu toe. Van de uitkomst daarvan rapporteren we in Bijlage II.

3. OPDRACHT 2005-2008 –HOOFDLIJNEN, BELEIDSKEUZES EN UITWERKING*Leeswijzer*

DTEG wil kerken en kerkleden helpen zo effectief mogelijk missionair te functioneren als burgers van Gods koninkrijk in deze wereld. DTEG doet haar werk in opdracht van de kerken.

In dit hoofdstuk wordt de synodeopdracht voor het werk in 2005-2008 weergegeven. Vervolgens worden de beleidskeuzes genoemd die daarin gemaakt zijn vanuit onze visie en wordt aangegeven op welke manier DTEG hieraan vorm heeft gegeven. In hoofdstuk 4 worden de beleidslijnen voor de komende periode voorgesteld, met in hoofdstuk 5 conceptbesluiten voor de opdracht voor de komende periode. De conceptbesluiten worden uitgewerkt in 4 voorstellen:

1. voortzetting en uitbreiding huidig werk;
2. aanvullend voorstel *ZOUT*;
3. aanvullend voorstel theologisch missionair werker;
4. nieuw besluit participatie in de stichting Evangelie & Moslims (E&M)

Een meer gedetailleerde verantwoording van het werk staat in hoofdstuk 6 en in diverse bijlagen. Daarin is ook een rapportage van E&M opgenomen.

In hoofdstuk 7 wordt een financiële verantwoording gegeven.

3.1 Opdracht 2005-2008

De Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 gaf aan DTEG de volgende opdrachten (Acta 114, besluit 3b-8):

Besluit 3:

- b. de visie op het missionair gemeente zijn nader uit te werken en te concretiseren in nauwe samenwerking en onderlinge afstemming met deputaten ASE en ZHT.

Besluit 4:

- a. kerkenraden en door hen ingestelde commissies toe te rusten en te ondersteunen bij hun taak van begeleiding en instructie van de gemeente, bij het ontwikkelen van eigen visie en beleid en bij het vormgeven van de missionaire kant van het gemeente zijn;
- b. predikanten toe te (laten) rusten en bij te scholen, in overleg en samenwerking met de Theologische Universiteit, het IRTT en deputaten dienst & recht;
- c. gemeenteleden toe te rusten en te ondersteunen voor de uitvoering van de roeping tot evangelisatie in woord en daad, waar mogelijk in samenwerking met deputaten Steunpunt gemeentebouw;
- d. zorg te dragen voor de toerusting van evangelisatiepredikanten en/of missionaire werkers in vaste dienst, in nauwe samenwerking en onderlinge afstemming met deputaten ASE en ZHT.

Besluit 5:

- a. ontwikkelingen van de evangelisatiearbeid binnen de gereformeerde kerken te volgen en het bevorderen van de verspreiding van kennis daarover;
- b. ontwikkelingen op missionair gebied bij te houden voor zover dat relevant is voor de ontwikkeling van het missionaire karakter van de eigen kerken;
- c. de verdere implementatie van Emmaüs te realiseren;
- d. de dienstverlening van het Centrum te continueren, projecten en activiteiten uit te voeren, op

te starten, te ontwikkelen of af te bouwen voor zover dat binnen de bovenstaande opdrachten relevant is.

Besluit 6:

- a. waar mogelijk en nuttig voor de uitvoering van haar taak samen te werken met andere organisaties binnen en buiten de Gereformeerde Kerken;
- b. de werkzaamheden te verrichten binnen het vastgestelde budget;
- c. de kerken regelmatig te informeren over de werkzaamheden;
- d. van hun arbeid en die van het Centrum en de projectteams rapport uit te brengen aan de eerstvolgende generale synode en hun rapport uiterlijk vijf maanden voor de volgende synode aan de kerken toe te zenden, vergezeld van een gedetailleerde financiële verantwoording en onderbouwing.

Besluit 7:

- a. te participeren in de werkgroep 'afstemming deputaatschappen', bestaande uit vertegenwoordigers van deputaten ASE, GDD, SGO, TEG, ZHT en een vertegenwoordiging van de TU, onder de volgende bepalingen:
 1. deputaten zullen naar de te vormen werkgroep 'afstemming deputaatschappen' afvaardigen maximaal twee personen (bij voorkeur een deputaat en een stafmedewerker), om namens het deputaatschap een bijdrage te leveren aan de realisatie van de opdracht van de werkgroep;
 2. deputaten zullen alle voorstellen mbt. de onderlinge afstemming van visies voor de verschillende werkterreinen, en alle voorstellen mbt. herverkaveling van taken en herstructurering van organisaties van commentaar voorzien vanuit het belang van de kerken en vanuit het perspectief van de ontwikkeling van de werkterreinen waarvoor ze verantwoordelijk zijn;
 3. deputaten zullen tussentijdse voorstellen voor aanpassing van taakpakketten zorgvuldig beoordelen. Bij goedkeuring door alle betrokken deputaatschappen zullen aanpassingen ook via het door deputaten bestuurde instituut worden geïmplementeerd;
- b. actief en pro-actief samenwerking te zoeken met elk ander deputaatschap waarmee in de concrete uitvoering van de opdracht raakvlakken bestaan; deze opdracht tot samenwerking strekt zich ook uit tot samenwerking op het gebied van de inzet van mensen en middelen en de facilitaire en administratieve ondersteuning van het werk.

Besluit 8:

- a. opdracht te verlenen aan deputaten TEG, ASE en ZHT om in goed overleg met de TU een studie te verrichten om te komen tot het aanstellen van een theologisch-missionair werker in algemene dienst. Het onderzoek richt zich op de uitwerking en begrenzing van het beoogde doel van een dergelijke aanstelling, de opdrachtomschrijving en de organisatorische aspecten hiervan;
- b. opdracht te verlenen aan deputaten TEG, ASE en ZHT, in overleg met andere betrokken deputaatschappen en instanties (nader te bepalen) een projectplan op te stellen voor het aanstellen van een theologisch-missionair werker in algemene dienst;
- c. de opdrachten a en b uit te voeren binnen de bestaande financiële ruimte van het deputaatschap;
- d. opdracht te geven aan de betrokken deputaatschappen aan de eerstvolgende synode verslag te doen van het onderzoek, verantwoording af te leggen van gemaakte keuzes en voorstellen te doen voor de periode na 2008.

3.2 Beleidskeuzes 2005-2008 en rapportage op hoofdlijnen

Vanuit de opdracht heeft DTEG een aantal prioriteiten gesteld. In het rapport aan de vorige synode heeft DTEG een aantal beleidsrichtingen aangegeven die leidend zijn geweest voor het werk van DTEG in de afgelopen jaren. Het beleid is uitgevoerd binnen de randvoorwaarden die de synode daaraan gesteld heeft en geïnterpreteerd vanuit de gronden die bij de besluiten aangevoerd zijn. De

prioriteiten zijn: *visie, toerusting, samenwerking* en *communicatie en informatie*. De beleidskeuzes en de rapportage over de uitvoering worden hieronder weergegeven.

VISIE

Beleidskeuzes

- a. Uitdragen en verder ontwikkelen van visie door middel van een congres, confrontatie met de praktijk, vertalen van de lessen uit de praktijk en regionale activiteiten. Het aanreiken van concrete groeipunten voor de missionaire gemeente.
- b. Doorwerking van de visie in het toerustingaanbod van DTEG.
- c. Gemeenten ondersteunen bij het ontwikkelen van een eigen visie op missionair zijn.

Uitvoering

a. Door DTEG is verder gewerkt aan uitbouw van de visie. Dat is in eerste instantie gedaan door het verwerken van commentaar en suggesties die tijdens de synode van Amersfoort-C waren gegeven. Daarnaast is er een cultuuranalyse geschreven.

Verder is er in september 2006 een visiecongres gehouden (zie Bijlage III), waar deels vanuit de geformuleerde visie het gesprek is gezocht met de achterban. Voor het overige is tijdens dit congres ondersteuning gegeven aan opzet en uitbouw van het missionaire werk. Ook is er ruimte geboden voor discussie tijdens workshops over missionaire thema's. Verder heeft ook het gesprek met werkers in het veld tijdens o.a. netwerkdagen bijgedragen aan concretisering. En tenslotte is door het deputaatschap zelf via de weg van verdere studie en onderling debat gewerkt aan het uitbouwen en concretiseren van de visie. De visie wordt aan de kerken aangeboden in een aparte brochure.

b. Het 'ontwikkelen van het eigen missionair karakter' dient primair te gebeuren door de plaatselijke gemeente. Om de kerken hierin te ondersteunen ontwikkelden we de *GemeenteSpiegel*. Het is een middel voor een kerk om intern breed door te lichten hoe het er o.a. missionair voor staat en om als gemeente breed door te praten over eigen beleid, visie en klimaat. Het steunpunt gemeenteopbouw (SGO) is in een later stadium gaan participeren in de verdere ontwikkeling van dit instrument. Ook is op basis van de visie een mission-statement geformuleerd voor de kerken en zijn een aantal groeipunten aangereikt als aandachtspunten voor de missionaire gemeente.

c. Verder is in het kader van visievorming binnen de gemeente de cursus *Inpakken en weggeven* ontwikkeld met daarnaast een aantal programma's voor gemeenteavonden³. Verder zijn er cursussen ontwikkeld die sterk gericht zijn op persoonlijke houding en vaardigheden van de deelnemers: *Graag in Gesprek*, *EE4* en *Rootz* en de Emmaüs kringleiderstraining.

In praktische zin is de visie op het werk van DTEG concreet geworden in de organisatie, door de (financiële) administratie te herorganiseren. Daardoor zijn de rapportages nu beter afgestemd op het geformuleerde beleid en op de specifieke actiepunten voor de rapportageperiode.

TOERUSTING

Beleidskeuzes

- a. Extra aandacht voor toerusting van predikanten en begeleiding van missionair werkers.
- b. Verdere ontwikkeling van materialen en methodieken, uitbreiding van de zogenaamde portfolio (aanbod van cursussen en trainingen voor diverse doelgroepen).
- c. Begeleiding van gemeenten die het Emmaüsmateriaal willen gebruiken.
- d. Onderzoek naar de mogelijkheden voor de inzet van een theologisch missionair werker die praktisch inzetbaar is binnen de kerken en om theologische visievorming en missionaire deskundigheid samen te brengen.

Uitvoering

a. Het behoort tot de aard van de christelijke gemeente om missionair te zijn. DTEG biedt alle kerken hierbij ondersteuning aan. Het is aan een kerkenraad om van deze ondersteuning daadwerkelijk gebruik te maken.

We merken in de afgelopen jaren opnieuw dat veel kerkenraden wel initiatieven nemen, maar vaak in het bezinnen blijven steken. Het daadwerkelijk gestalte geven aan een meer missionaire gemeente krijgt in veel kerken niet of nauwelijks echt vorm.

We zien steeds opnieuw spanning tussen voornemen en vorm geven. Zodra van kerkenraad en

³ Zie hoofdstuk 6.4

gemeente keuzes worden gevraagd, meer inspanning, offerbereidheid en verandering van bestaande activiteiten (bv. kerkdiensten) e.d. verzanden de voornemens.

Te Velde zegt hierover "Er is al zoveel bezonnen in de kerk, bezinning is het compenseren van een gebrek aan durf. Laten we er gewoon mee aan de slag gaan..."⁴

Een andere reden voor een geringe behoefte aan toerusting is er in het persoonlijke vlak: er lijkt soms weinig beweging met niet-christenen en hun toekomst. Vaak blijven wij christenen op een afstand en willen het evangelie verkondigen zonder deel te nemen aan het leven van andere mensen.

Te Velde zegt in hetzelfde artikel "Je moet het leven met hen willen delen. Wij willen mensen al heel snel zo ver krijgen dat ze instemmen met een bepaalde leer van de Schrift. Maar als dat het enige is waar je op uit bent, en je blijft verder, temidden van al hun problemen, op de stoep van hun leven staan, verwacht dan niet dat je ze met het evangelie bereikt".

Er zitten twee kanten aan het toerustingswerk van DTEG.

We zien aan de ene kant actieve en bewogen mensen die met veel inzet daadwerkelijk relaties leggen, getuigen, etc. En de enorme vreugde die dat oplevert bij henzelf.

Aan de andere kant zien we mensen van De Weg blijven zitten op hun zitplaats, blijven steken in hun christelijk netwerk. Veel christenen lijken wel te willen nadenken over evangelisatie, maar lijken niet bereid in het leven van niet-christenen een rol te spelen.

DTEG wil daarom kerken blijven uitdagen, prikkelen, informeren en zo nodig confronteren met de noodzaak om actief, persoonlijk en bewogen als christen deel te nemen aan de wereld waarin God ons plaatst. En zo het koninkrijk van God mee vorm te geven.

Op het terrein van scholing van predikanten en evangelisten is minder gerealiseerd dan we voor ogen hadden. Er lijken weinig predikanten te zijn die geschoold willen worden op het terrein van evangelisatie. Een oorzaak kan zijn dat de ThUK in 2006 is gestart met een eigen nascholingsaanbod. Wel zijn er gemeentestichters begeleid en/of getraind. Scholing van gemeentestichters en evangelisten is gestart d.m.v. speciale expert meetings (i.s.m. deputaten aanvullende steunverlening evangelisatie (ASE)) en met begeleiding van enkele projecten.

We probeerden de afgelopen periode daarom meer proactief te gaan werken. We organiseren twee keer per jaar zowel de kadercursus *Evangelisatie Explosie 4* (EE4) als de landelijke netwerkdagen. Het gaat dan om korte en zeer gerichte toerusting en scholing, met name voor predikanten en andere gemeenteleden op sleutelposities in de kerk. Enkele kerken werden begeleid op het terrein van vraagstukken rond 'interkerkelijke samenwerking' en 'toetredersproblematiek'.

b. In de afgelopen jaren is het aanbod van gemeenteavonden, bijbelstudies en trainingen uitgebreid en vernieuwd. Met het huidige aanbod van cursussen, avondprogramma's en trainingen zijn we in staat 80% van alle typen gewenste ondersteuning die kerken vragen ook daadwerkelijk te bieden. Het aantal malen dat een toerustingavond of cursus werd gegeven is sterk gestegen. In hoofdstuk 7 zijn hiervan de cijfers te vinden.

c. Emmaüs

We zijn de vorige synodeperiode gestart met de implementatie van Emmaüs. Centraal stond toen de uitgave van een compleet nieuwe methode voor bijbelstudie met zoekers i.s.m. de CGK en de IZB.

Meteen daarna hebben we een training ontwikkeld voor kringleiders, mensen die met Emmaüs (en ook Alpha e.d.) zoekers en toetreders willen begeleiden en inwijden in het christelijk geloof.

Dit laatste heeft de afgelopen jaren met succes in enkele regio's vorm gekregen. Veel zoekersgroepen zijn door gemeenten opgestart, en vanuit DTEG is daarbij een aanbod van trainingen, follow-up dagen en regionale overlegdagen gegeven.

Landelijk is het projectteam bezig met de scholing van trainers en het doordenken van het materiaal.

In onze eigen trainingen besteden we nu al aandacht aan aanpassingen die we in de materialen willen gaan doorvoeren. Voor de komende periode staat een actualisering en aanpassing van de materialen op de planning. Dit heeft overigens heel wat voeten in aarde, want het is een

⁴ Geen bezinning, gewoon aan de slag, Mees te Velde in ND (26-9-2007)

samenwerkingsproject tussen drie organisaties, die elk hun eigen prioriteiten en fondsen hebben. Dit was mede een oorzaak dat het niet in 2007 kon worden gerealiseerd.

d. Theologisch missionair werker

De opdracht om een studie te verrichten en een projectplan op te stellen voor een theologisch missionair werker in algemene dienst was aan DTEG, ASE en ZHT gezamenlijk verleend. Dit moest in goed overleg met de Theologische Universiteit in Kampen gebeuren. Deputaten ZHT en ASE hebben hun bijdrage geleverd aan de visievorming, maar gaven aan, op inhoudelijke en organisatorische gronden geen medewerking te willen verlenen aan de praktische uitwerking van de opdracht. Vanuit kringen van de TU werd het advies gegeven om niet zozeer te focussen op de instelling van een nieuwe kerkelijke functie, maar meer te kijken naar de producten en doelen waaraan theologisch missionair werker zou moeten werken.

Omdat DTEG het zeer wenselijk en ook noodzakelijk vindt dat de visie op evangelisatie ook voortdurend getoetst wordt in en aan de praktijk, en omdat het van groot belang is dat er een voortdurende kruisbestuiving tussen de projecten van evangelisatie en gemeentestichting en de bestaande kerkelijke gemeenten plaatsvindt, heeft DTEG, met verwerking van de opmerkingen vanuit de TU, wel aan deze opdracht uitvoering gegeven en wordt in dit rapport een concreet voorstel gedaan, voorzien van een projectplan met financiële onderbouwing (zie hoofdstuk 5.3, en de Bijlagen VI en VII).

SAMENWERKING / WERKGROEP AFSTEMMING DEPUTAATSCHAPPEN

De afstemming met andere deputaatschappen heeft voornamelijk plaatsgevonden in het verband van de WAD. DTEG heeft via twee deputaten deelgenomen in de werkgroep vanuit de overtuiging dat een betere afstemming van opdrachten en samenwerking in de uitvoering van het werk grote voordelen heeft. De huidige opzet van deputaatschappen geeft weliswaar veel focus op het vakgebied waarop het deputaatschap werkzaam is, maar belemmert het zicht gemakkelijk op wat andere deputaatschappen doen.

Met afvaardigingen van ASE en ZHT is vooraf gesproken over raakvlakken en afstemmingspunten voor de uitvoering van diverse opdrachten die DTEG met genoemde deputaatschappen gezamenlijk moest uitvoeren. De besprekingen in de WAD lieten naar de mening van ASE en ZHT echter geen ruimte voor uitwerking van de gezamenlijke opdrachten aan DTEG, ASE en ZHT. Ook bleek dat men in de WAD aan dergelijke inhoudelijke onderwerpen nog niet toe was. Dat alles heeft het werk van DTEG aanzienlijk bemoeilijkt. Toch heeft DTEG alle mogelijke moeite gedaan om de betreffende deputaatschappen te informeren en te betrekken bij de opdracht over de mogelijke aanstelling van een theologisch missionair werker (zie Bijlage VI) en bij het de plannen over de verbreiding van het blad *ZOUT* als evangelisatiemagazine voor alle kerkleden.

INFORMATIE EN COMMUNICATIE

Beleidskeuzes

- a. Gebruik van nieuwe communicatiemiddelen, vernieuwing van de website en verspreiden van gerichte digitale nieuwsbrieven.
- b. Onderzoek hoe het blad *ZOUT* nog meer kan bijdragen aan het uitdragen van visie en geven van informatie.

Uitvoering

- a. Op dit terrein kan nog veel gerealiseerd worden in de ontsluiting en ter beschikking stelling van informatie en stimulerende en inspirerende voorbeelden aan de kerken. Er wordt aan gewerkt om de bijbelcursus digitaal beschikbaar te maken.

De website (www.missionair.nl) wordt actief gebruikt om informatie te verschaffen over het werk van DTEG. Daarnaast wordt vanuit het Centrum maandelijks een digitale nieuwsbrief (A@nsteker) verstuurd waarin actuele ontwikkelingen en trainingen onder de aandacht worden gebracht. Ook zijn in diverse regionale en landelijke kerkbladen informerende, motiverende en meer beschouwende artikelen verschenen.

b. ZOUT

ZOUT is het missionair magazine dat vier keer per jaar door DTEG wordt uitgegeven en kerken en kerkleden informeert over en motiveert tot evangelisatie. Uit een eind 2005 – begin 2006 gehouden lezersonderzoek is gebleken, dat er binnen onze kerken behoefte bestaat aan een eigen evangelisatiemagazine. Daaruit kwam ook naar voren, dat de lezers over het algemeen tevreden zijn over de vormgeving, de artikelen en het katern. Wel wil men graag meer praktische en actuele artikelen. Voor jongeren wordt jaarlijks een apart op de doelgroep aangepast nummer uitgegeven.

Per 2009 wil DTEG van *ZOUT* hét evangelisatiemagazine binnen onze kerken maken waarin alle toerusting en informatie op evangelisatiegebied in het Nederlandse taalgebied te vinden is. *ZOUT* zal daartoe een restyling ondergaan met onder andere een verbreding van het informatieaanbod over o.a. alle evangelisatieprojecten en een vaste plaats voor toerustende artikelen.

4. BELEIDSLIJNEN VOOR 2009-2011

Inleiding

DTEG wil kerken helpen om in een snel veranderende context haar missionaire karakter te versterken en te ontwikkelen. De komende jaren zullen meer verandering te zien geven dan de jaren achter ons. Dat vraagt om een goede analyse van de ontwikkelingen die zich zullen voordoen in de ons omringende cultuur en binnen de kerken.

De keuzes die kerken en kerkleden zullen maken om vorm te geven aan een meer missionaire gemeente zullen de kerken onderling in hun vorm meer van elkaar laten verschillen dan we misschien gewend zijn. Het is de prijs van ons verlangen. Ons verlangen voor alles God lief te hebben en zijn plannen voor en met ons in vertrouwen te zoeken. Ons verlangen dat veel medelanders God (opnieuw) leren kennen. En wij, net als zij, gered kunnen worden⁵.

De beleidskeuzes die DTEG maakt voor het eigen werk zijn gebaseerd op de visie die DTEG heeft op het functioneren van de christelijke gemeente als missionaire kerken. Deze visie luidt:

ALS KERKEN EN KERKLEDEN

zijn wij betrokken in Gods plan, de komst van zijn koninkrijk
en bewogen door de Geest
tonen wij de liefde van Christus
in woord en daad.

Aandacht voor evangelisatie

Op diverse manieren kun je de toenemende aandacht voor evangelisatie in de kerken zien. Een toenemend aantal EC's organiseert toetredercursussen als Alpha en Emmaüs. Er worden steeds meer vriendendiensten / laagdrempelige kerkdiensten belegd, een aantal kerken start met een evangelisatieproject of bezinningstraject.

Daarbij constateert DTEG dat er vaak weinig beleidsmatig gewerkt wordt en dat een duidelijk samenhangende en gezamenlijke visie vaak ontbreekt. Met name het evangelisatiewerk gebeurt al proberend en experimenterend.

DTEG wil in de komende jaren

- meer ondersteuning bieden op het terrein van visie en beleidsvorming.
- producten die de ontwikkelingen in de kerken ondersteunen en stimuleren blijven ontwikkelen en vernieuwen.
- publiceren over onderwerpen die helpen bij de praktische vormgeving van het missionair gemeente-zijn, zoals bv. gastendiensten, lessen van gemeenten aan het missionaire front, resultaten van de *GemeenteSpiegel* etc.
- aandacht voor speciale doelgroepen (jeugd, ouderen).
- informatie verkrijgen en vastleggen over wat er door de kerken gebeurt op missionair vlak.

Visie

Met de uitgave van een brochure heeft DTEG de kerken willen dienen met een visie op de missionaire gemeente als voorposten van het koninkrijk van God. Ook zijn groeipunten en gedachten aangereikt om de visie in de eigen plaatselijke gemeente te helpen ontwikkelen en vorm te geven. Daarmee is het proces van visievorming en ontwikkeling niet tot een einde gekomen. DTEG blijft het zeer wenselijk en ook noodzakelijk vinden, dat de visie op evangelisatie ook voortdurend bijgesteld wordt in de tijd en dat deze theoretische visievorming ook direct in praktijk gebracht kan worden en aan de praktijk getoetst kan worden.

De opdracht, zowel aan ASE als aan DTEG verstrekt, om tot een visie te komen met betrekking tot gereformeerde evangelisatie en gemeentestichting is een intensieve klus. Daarbij zal er ook verdergaande bezinning nodig zijn als het gaat om achterliggende visie op evangelisatie en gemeentestichting en de concrete toepassing daarvan. DTEG vraagt de synode daarom om

⁵ Hand 15:11

mogelijkheden te bieden om de verdere visievorming te laten uitvoeren door een vrijgestelde, theologisch opgeleide werker, die vanuit de missionaire praktijk de ontwikkeling van visie kan voeden (zie ook hoofdstuk 6.10) en hier ook over kan publiceren.

Kruisbestuiving tussen gemeenten en missionaire projecten

Uit een dialoog tussen theorie en praktijk willen we visie ontwikkelen als een voortdurend proces van neerzetten, uitwerken, mee werken, toetsen en evalueren, aanpassen en weer verder mee werken. Voor DTEG (en andere organisaties) zijn stichtingsprojecten, evangelisatiegemeenten en kerken die voorop lopen in hun missionaire ontwikkeling werkplaatsen waar we lessen kunnen leren. De ervaringen kunnen naar bestaande gemeenten en andere, nieuwe projecten vertaald worden⁶. DTEG ziet hier een taak liggen voor de komende jaren⁷, met name in de vertaling en ontsluiting van de opgedane kennis en ervaring om het aan de kerken beschikbaar te stellen voor implementatie in de eigen gemeente.

In de afgelopen jaren hebben zowel deputaten ASE als DTEG geconstateerd, dat er regelmatig vraag is naar de inzet van een deskundige, theologisch geschoolde en ook praktisch inzetbare missionair werker.

Ook hebben wij geconstateerd dat de principiële en praktische ondersteuning van reeds langer bestaande evangelisatiegemeenten en nieuw ontstane projecten van gemeentestichting, en van concrete evangelisatieplannen vaak om een langdurige intensieve begeleiding vraagt. Een missionair werker in algemene dienst kan in die gevallen voor een langere periode gedetacheerd worden in een bepaalde gemeente ten behoeve van een concreet project. DTEG ziet graag dat de generale synode daarvoor ook de mogelijkheden gaat bieden (zie het voorstel in hoofdstuk 5.3)

Scholing van predikanten en evangelisten

Hart voor evangelisatie en versterking van de missionaire bewustwording begint bij de leiders van de kerk. Onderwijs en toerusting daarvan dienen een plek te krijgen in de opleiding en het nascholingsaanbod. Daarom wil DTEG modules schrijven op missionair gebied t.b.v. theologiestudenten en predikanten en in samenwerking met de TUK aanbieden. Daarnaast zal er voortgaande ondersteuning en training aangeboden worden aan actief missionair kader en aan gemeentestichters.

Kennis van de culturele context en missionaire bewustwording

Voor een effectieve overdracht van het geloof is het noodzakelijk dat christenen kennis hebben van andere culturen (jongeren-, stads-, migranten- en hindoe cultuur, bv.) en leren omgaan met mensen met andere waarden en normen.

Het is belangrijk dat kerken en kerkleden gaan beseffen dat 'in de gemeente het missionaire niet alles is, maar alles in de gemeente wel missionair is'⁸.

Evangelisatieondersteuning zal zich veel meer moeten richten op

- kennis van de missionaire afstand tussen de kerkelijke cultuur en de ons omringende cultuur en hoe christenen deze kunnen overbruggen; De keuze van Christus (die naar mensen toe komt in hun eigen wereld) is onze inspiratie en basis voor onze methodiek;
- onderwijs aan christenen over hoe de Bijbel in de huidige cultuur relevant is;
- doordenking van veel kerkelijke gewoonten en tradities en bewustmaking van het effect ervan op gasten en toetreders.

Toetreding en toetreders

Het winnen van mensen voor Christus gaat verder dan het vertellen over Hem. Er is groei nodig. Groei in discipelschap, groei om navolgers van Christus te worden; een proces dat zowel bij gemeenteleden als toetreders gaande is.

Veel gemeenten denken na hoe men als gemeente kan groeien bij de inschakeling in Gods werk met deze wereld. De opvang en begeleiding van zoekers en nieuwkomers in het geloof is daarvan een belangrijk onderdeel. Hier komen evangelisatie en gemeente samen.

Het toetrederstraject kan worden omschreven als het traject vanaf de eerste contacten met een gemeentelid tot volledige integratie binnen de gemeente.

⁶ *Lessen van het Front*, ASE, 2006

⁷ In 2006 en 2007 zijn al activiteiten met en voor diverse projecten gestart, deels i.s.m. ASE.

⁸ Oneliner van W. Verboom

De kerk is de plaats waar dit proces kan plaatsvinden. Om met Stefan Paas⁹ te spreken: *'de praktijk van evangelisatie kan niet zonder de gemeente en de gemeente kan niet zonder de praktijk van evangelisatie'*. Toetreders zorgen voor een eigen dynamiek en nieuwe uitdagingen voor de gemeente. Nieuwe christenen die een heel eigen geschiedenis hebben en vanuit hun heel eigen leefwereld tot geloof komen en lid worden van een kerk met een eigen lange traditie kunnen zorgen voor vragen. Dit kunnen vragen bij de toetreders zelf zijn, maar ook vragen bij de kerkenraad en in de gemeente. Wat verwachten we van nieuwe leden wel of niet? Wat doen we voor deze (soms nog potentiële) christenen? Vragen die in de zending al decennia spelen, komen ook in Nederland, soms in een ander jasje, vaak voor het eerst¹⁰ op het bordje van de hele gemeente¹¹. Het nadenken over dit traject maakt ons bewust van onze houding naar anderen. Daardoor worden gemeenten meer open en gastvrij en creëren zij mogelijkheden voor zoekers om een plek binnen de gemeente van Christus te vinden.

DTEG wil gemeenten in de ontwikkeling van deze trajecten ondersteunen door het doen van onderzoek naar elementen van het toetredersproces, door materiaal te verzamelen en informatie beschikbaar te stellen, door ervaringen van andere kerken door te geven en door plaatselijke ondersteuning. Onderwerpen die DTEG in dit verband zal uitwerken zijn:

- hoe en met welke middelen kun je als kerk toetreders begeleiden, met name wanneer dit lange trajecten zijn. Het Emmaus materiaal is bijzonder geschikt voor invulling van toetrederstrajecten en zal meer onder de aandacht gebracht worden. Het *Op weg* deel zal verder worden ontwikkeld;
- hoe ga je om met specifieke vragen die toetreders meebrengen, vanuit hun eigen historie en situatie (samenwonen, seksualiteit, geld en tijdbesteding e.d.). De nieuwe cursus *'Inpakken en Weggeven'* besteedt onder andere aandacht aan deze onderwerpen;
- hoe onderwijs je en communiceer je met de gemeente wanneer voor toetreders 'andere' regels gelden dan voor 'gewone' gemeenteleden.

Volgen van ontwikkelingen op missionair vlak

Het blijft van belang om ontwikkelingen op missionair gebied te volgen, kritisch te beoordelen en er over te publiceren. Niet alleen de ontwikkelingen in Nederland en West-Europa (Duitsland en Engeland), maar ook de ontwikkelingen in Noord-Amerika zijn voor onze kerken relevant om te volgen. Veel literatuur is Engelstalig en veel concepten die in Nederland navolging vinden (denk o.m. aan Hybels, Keller, Warren, e.d.) komen er vandaan. Om nieuwe ontwikkelingen productief te maken voor het missionaire karakter van de kerken in Nederland is een vertaalslag nodig naar bruikbare methodes voor de plaatselijke context. DTEG wil hier een bijdrage aan leveren.

Evangelisatie en interkerkelijke samenwerking

Een ander aandachtsgebied dat we hier noemen is dat van lokale samenwerking met andere gemeenten. Er wordt, juist bij evangelisatie, door veel kerken steeds meer samengewerkt met gemeenten uit andere kerkgenootschappen of gemeenten zonder een eigen kerkverband. Dit gebeurt op allerlei manieren: soms informatief, soms toerustend en soms uitvoerend. De 'interkerkelijke samenwerking / interkerkelijke evangelisatie' zorgt ook binnen een gemeente voor gesprek en soms verschil van mening.

Het Centrum van DTEG krijgt hierover vragen uit gemeenten en heeft zelf ook te maken met verzoeken om begeleiding en toerusting aan gemêleerde cursusgroepen.

Over samenwerking met andere kerken zijn door DTEG handreikingen geschreven. DTEG wil de kerken ondersteunen bij vragen en zal op verschillende manieren het gesprek hierover stimuleren, bv. op avonden, netwerkdagen en met publicaties in *ZOUT*.

Communicatie

DTEG heeft de missie om kerken en kerkleden helpen zo effectief mogelijk missionair te functioneren, als burgers van Gods koninkrijk in deze wereld¹². Om het werk van DTEG dicht bij de kerken te brengen is een goede communicatie noodzakelijk.

⁹ Stefan Paas, *De werkers van het laatste uur* (2003): een handboek voor gemeenten en missionair werkers, dat visie, bezinning en praktische adviezen biedt aan kerken die nieuwe mensen welkom willen heten in hun gemeente.

¹⁰ Ondermeer omdat het aantal vaste gasten en 'verzoeken tot toetreding' de laatste jaren enigszins stijgt, gaan dergelijke kwesties nu in meerdere gemeenten spelen.

¹¹ Een concreet modern evangelisatievraagstuk: Twee vrouwen met een geregistreerd partnerschap en drie kinderen komen tot geloof. Ze willen worden gedoopt en lid van de gemeente worden.

¹² 'Een gemeente is missionair als haar leden dat zijn' uit *Missionair is mogelijk*, J. de Groot e.a., '07

Evangelisatiemagazine ZOUT

Het blad *ZOUT* is het informatieve, toerustende evangelisatiemagazine van DTEG. *ZOUT* wil een smaakmakend en pittig blad zijn om de gelovigen te motiveren om invulling te geven aan de opdracht die Jezus zijn volgelingen gaf toen Hij zei: 'Jullie zijn het zout van de aarde.' Het blad wil laten zien dat evangelisatie thuishoort midden in het leven van (gereformeerde) christenen. Dat bewustwordingsproces wil *ZOUT* bereiken door te stimuleren en aan te zetten tot evangelisatieactiviteiten, door te prikkelen tot het opnieuw doordenken van vaststaande ideeën en standpunten, door te informeren over trends en mogelijkheden voor evangelisatie en door zicht te geven op de levenshouding van moderne niet-christenen en zoekers in onze postchristelijke en multireligieuze maatschappij. Ook vindt er verdieping plaats door middel van inhoudelijke artikelen. Verder functioneert *ZOUT* als informatieblad voor de dienstverlening van DTEG.

DTEG heeft het voornemen om van *ZOUT* als kwalitatief hoogwaardig blad een landelijk evangelisatiemagazine te maken dat door alle kerkleden gelezen wordt. DTEG doet daarom het voorstel aan de generale synode om per 1 januari 2009 het blad *ZOUT* vier keer per jaar op alle GK-adressen te verspreiden (Hoofdstuk 5.2 en Bijlagen IV en V))

Communicatie met de kerken

Daarnaast wil DTEG de communicatie met de kerken verbeteren door de huidige kanalen beter in te zetten met relevante informatie, goed werkende methodieken, artikelen en beschouwingen. Daarbij denken we aan landelijke, regionale, en plaatselijke kerkbladen, websites, gerichte e-mail communicatie en digitale nieuwsbrieven.

Herkenbaarheid van producten

De herkenbaarheid van producten van DTEG zal worden vergroot door de vormgeving van de eigen informatiekkanalen op elkaar af te stemmen.

5. VOORSTELLEN EN BESLUITTEKSTEN

5.1 Opdracht 2009-2011

Materiaal:

1. het rapport van deputaten toerusting evangeliserende gemeente;
2. het rapport van de werkgroep afstemming deputaatschappen.

Besluit 1:

deputaten te dechargeren en te danken voor hun arbeid.

Grond:

deputaten hebben hun opdracht nauwkeurig en ijverig vervuld.

Besluit 2:

opnieuw deputaten te benoemen.

Besluit 3:

- a. de visie op missionair gemeente zijn in de praktijk te (laten) toetsen en zo nodig bij te stellen, de visie te blijven herijken in de tijd en de praktische uitwerking van de visie verder vorm te geven;
- b. een visie op gemeentestichting verder te ontwikkelen in nauwe samenwerking en onderlinge afstemming met deputaten ASE en ZHT.

Gronden:

1. deputaten geven in hun visiehoofdstuk aan, dat de visie op evangelisatiearbeid, zoals

verwoord door de Generale Synode van Kampen 1975, nog niet voldoende doorgewerkt heeft in de kerken;

2. ook de ontwikkelingen na 1975 zijn medebepalend voor de wijze waarop kerken en gemeenteleden in de praktijk missionair actief kunnen zijn. Daarom blijft het ontwikkelen, uitwerken en doordenken van een gereformeerde visie op missionair gemeente zijn van groot belang.
3. visie is geen statisch punt, maar zal met als bepalende basis de bijbelse gegevens regelmatig geijkt moeten worden als gevolg van de wijzigende omstandigheden;
4. gemeentestichting in Nederland is een recente ontwikkeling die zich ook in onze kerken voordoet. Deze ontwikkeling vraagt om een heldere en gereformeerde visie op redenen voor ontstaan, ontwikkeling en plaats van nieuwe ontstane gemeenten.
5. omdat naast DTEG ook ASE en ZHT betrokken zijn bij gemeentestichting is samenwerking bij het totstandkomen van visie noodzakelijk.

Besluit 4:

- a. kerkenraden en door hen ingestelde commissies toe te rusten en te ondersteunen bij hun taak van begeleiding en instructie van de gemeente, bij het ontwikkelen van eigen visie en beleid en bij het vormgeven van de missionaire kant van gemeente zijn;
- b. gemeenteleden toe te rusten en te ondersteunen voor de uitvoering van de roeping tot evangelisatie in woord en daad; waar mogelijk en zinvol dient deze opdracht in overleg en samenwerking met deputaten steunpunt gemeenteopbouw te worden uitgevoerd;
- c. predikanten toe te (laten) rusten en te trainen op missionair gebied met het oog op hun taak en rol bij de ontwikkeling van de gemeente; waar mogelijk en zinvol dient deze opdracht in overleg en samenwerking met de Theologische Universiteit Kampen, het IRTT en deputaten dienst & recht te worden uitgevoerd;
- d. zorg te dragen voor de toerusting van evangelisatiepredikanten en overige missionaire werkers; waar mogelijk en zinvol dient deze opdracht in overleg en samenwerking met ASE en ZHT te worden uitgevoerd.

Gronden:

1. de Generale Synode van Kampen 1975 heeft richtlijnen vastgesteld voor de opzet van gereformeerde evangelisatie (Acta art. 28). Zij heeft daarbij uitgesproken dat "het tot de aard van Christus' kerk behoort om met het evangelie dat haar is toevertrouwd, hen te zoeken die vervreemd zijn van of vreemd zijn aan God en zijn dienst". Niet elke plaatselijke kerk kan die opdracht op eigen kracht uitvoeren. Dienstverlening vanuit een deputaatschap kan helpen om metterdaad missionaire gemeente te zijn;
2. volgens de richtlijnen van 1975 hebben kerkenraden de taak van begeleiding en instructie. Het zal voor de ambtsdragers dienstig zijn om voor deze taak zelf de nodige instructie en begeleiding te ontvangen, conform artikel 26 KO. De evangelisatiecommissies die in veel gemeenten actief zijn, doen veelvuldig een beroep op de dienstverlening van deputaten en vormen daarom naast de kerkenraden een belangrijke doelgroep;
3. binnen de gemeenten hebben predikanten een eerste verantwoordelijkheid om de gemeente toe te rusten en te onderwijzen, ook in het missionair gemeente zijn. Daarbij is het belangrijk dat predikanten ook zelf leren meer missionair gericht te zijn als wezenlijk onderdeel van hun ambtsdienst;
4. volgens de richtlijnen van 1975 wordt de evangelisatiearbeid door de gemeenteleden verricht en ligt de verantwoordelijkheid voor publieke activiteiten bij de plaatselijke kerk. De rol van het deputaatschap komt tot uiting in het aanbieden van advies, toerusting en ondersteuning met behulp van mensen, materialen en methoden aan de gemeenteleden van een plaatselijke kerk;
5. daar waar gemeenten ten behoeve van evangelisatieprojecten een eigen predikant beroepen of missionaire werkers inzetten, wordt specifieke toerusting en opleiding door een gereformeerd instituut zeer wenselijk geacht;
6. waar nodig en wenselijk vindt afstemming en samenwerking met andere deputaatschappen en instellingen plaats.

Besluit 5:

- a. de dienstverlening van het Centrum ook te continueren door projecten en activiteiten uit te voeren en op te starten of te ontwikkelen voor zover dat binnen de bovenstaande opdrachten relevant is;
- b. ontwikkelingen op missionair gebied bij te houden, en het voor de kerken bruikbaar te maken voor zover dat relevant is voor de ontwikkeling van het missionaire karakter van de eigen kerken;
- c. het aanbod van DTEG op peil te houden (in lijn met de visie van DTEG en met de behoefte van de verschillende doelgroepen in de kerken).

Gronden:

1. uit het rapport van deputaten blijkt dat de bestaande dienstverlening van het Centrum in de afgelopen drie jaren op een zeer positieve wijze plaatselijke kerken en hun kerkenraden en gemeenteleden ondersteund heeft;
2. waar anders-kerkelijke en parakerkelijke organisaties in Nederland actief zijn op missionair terrein, zijn de Gereformeerde Kerken moreel en materieel verplicht zich op de hoogte te stellen en de nodige relaties te onderhouden. Onderzoek naar missionaire ontwikkelingen buiten eigen kring is nodig om de kerken te dienen bij de uitvoering van hun eigen roeping;
3. het is noodzakelijk om gedacht vanuit de visie voortdurend adequate en actuele materialen, methodieken en trainingen beschikbaar te hebben, om zo een optimale begeleiding en ondersteuning te kunnen realiseren.

Besluit 6:

- a. kerken te informeren over ontwikkelingen van de evangelisatiearbeid binnen de Gereformeerde Kerken;
- b. het werk van DTEG regelmatig onder de aandacht van de kerken te brengen.

Gronden:

1. het is goed de kerken door voortgangsrapportage op de hoogte te houden en tegelijk uit te nodigen tot reacties. Onderschreven wordt de keuze van deputaten hiervoor met name ook *ZOUT* te benutten;
2. het is wenselijk dat deputaten, mede gelet op de veelkleurigheid van meningen en publicaties, regelmatig publiciteit zoeken voor het vanuit een bijbelse visie vormgegeven werk van het deputaatschap/het centrum.

Besluit 7:

- a. waar mogelijk en nuttig voor de uitvoering van haar taak samen te werken met andere organisaties binnen en buiten de Gereformeerde Kerken;
- b. de werkzaamheden te verrichten binnen het vastgestelde budget;
- c. van hun arbeid rapport uit te brengen aan de eerstvolgende generale synode en hun rapport uiterlijk vijf maanden voor de volgende synode aan de kerken toe te zenden, vergezeld van een gedetailleerde financiële verantwoording en onderbouwing.

Gronden:

1. het deputaatschap werkt samen met diverse organisatie binnen en buiten de Gereformeerde Kerken zoals de vereniging E&R, IZB, het Bureau Evangelisatie van de CGK en Evangelie & Moslims. Deze samenwerking heeft een praktisch nut voor de uitvoering van de taak, versterkt de samenhang in het missionaire werk en draagt bij aan wederzijdse opbouw van knowhow. Tevens is er een praktisch nut voor de uitvoering van de taak, bijvoorbeeld in de zin van kostenbesparing (zoals bij de uitbesteding van de winkel) of de beschikbaarheid van menskracht (zoals bij de organisatie van kringleiderstrainingen voor Emmaüs). Deze vormen van samenwerking gaan niet ten koste van het duidelijke profiel van DTEG of van de herkenbaarheid van de uitgedragen boodschap;
2. gezien de dynamiek op het werkterrein en de soort vragen van plaatselijke gemeenten naar

begeleiding op locatie en de inzet van vrijwilligers en betaalde krachten, is adequate monitoring van activiteiten, projecten en taakuitvoering van het centrum noodzakelijk.

5.2 Besluit ZOUT

Het evangelisatiemagazine *ZOUT* is een uitermate geschikt medium voor DTEG om de kerken te bereiken met informatie en visie over het missionair kerk-zijn en het ontwikkelen van een eigen missionaire levenshouding. DTEG wil graag alle toerusting en informatie op evangelisatiegebied in het Nederlandse taalgebied in één kwartaalblad onderbrengen. Met zo'n kwalitatief hoogstaand blad kan een heel breed 'publiek' aangesproken worden (kerkleden, evangelisatiecommissies en kerkenraden). Het bereik kan worden vergroot wanneer de verspreiding niet meer plaats vindt door middel van abonnementen maar *ZOUT* op alle kerkelijke adressen belandt, zoals ook met het zendingsblad *NAAST* gebeurt.

Daarom stelt DTEG voor het evangelisatiemagazine *ZOUT* per 1 januari 2009 op alle kerkadressen te bezorgen. Dit kan, met enige verschuiving van de huidige geldstromen, worden gerealiseerd zonder dat de financiële lasten voor de gezamenlijke kerken toenemen.

DTEG verzoekt aan de generale synode om het besluit te nemen om *ZOUT* per 1 januari 2009 op alle kerkadressen te verspreiden. Een uitvoerige motivatie en inhoudelijke onderbouwing van dit voorstel vindt u in Bijlage IV. Voor de financiële onderbouwing verwijzen we naar bijlage V.

Besluit 8:

- a. met instemming kennis te nemen van de voorgenomen plannen van deputaten toerusting evangeliserende gemeente om inhoud en doelgroep van het evangelisatiemagazine *ZOUT* te verbreden;
- b. deputaten toestemming te verlenen om het evangelisatiemagazine *ZOUT* met ingang van het kalenderjaar 2009 vier keer per jaar op alle kerkadressen te bezorgen;
- c. hiervoor de benodigde gelden beschikbaar te stellen ter vervanging van de huidige abonnementsgelden;
- d. deputaten toerusting evangeliserende gemeente op te dragen het beoogde doel en de bekostiging van het vernieuwde evangelisatiemagazine *ZOUT* nauwgezet te bewaken en dit aan de generale synode van 2011 te verantwoorden.

Gronden:

1. de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 gaf DTEG de opdracht om predikanten, kerkenraden en gemeentelieden toe te rusten, te ondersteunen, te motiveren en te informeren m.b.t. hun missionaire roeping, en sprak daarbij uit: 'onderschreven wordt de keuze van deputaten hiervoor met name ook *ZOUT* te benutten.' (Acta art. 114, besluit 6, grond 2);
2. deputaten hebben gestreefd naar verbreding van het draagvlak voor de verspreiding van *ZOUT* op alle kerkadressen en terecht de keus gemaakt om alle toerusting en informatie op evangelisatiegebied in het Nederlandse taalgebied in één kwartaalblad onder te brengen;
3. het werken aan verbreding van de inhoud d.m.v. structurele medewerking van de landelijke en regionale evangelisatiegemeenten en –projecten en het aanzoeken van een vaste pool van deskundige schrijvers op missionair gebied maakt van *ZOUT* een kwalitatief hoogstaander blad en wettigt daarom een verspreiding onder alle kerkleden;
4. uit de rapportage blijkt, dat op dit moment de bekostiging van het voornemen om *ZOUT* op alle kerkadressen te bezorgen, de kerken gezamenlijk niet zwaarder zal belasten dan tot nu toe, nu DTEG de inbreng van het personeel en de daarbij behorende kantoorkosten uit zijn eigen quotum wil bekostigen. Er is slechts sprake van een herverdeling van de geldstromen, waarbij de financiële last nu gelijkelijk verdeeld wordt over alle kerken;
5. wanneer andere deputaatschappen of organisaties willen publiceren in *ZOUT*, zullen deputaten erop toezien, dat ook deze instanties bijdragen aan de kosten.

5.3 Besluit theologisch missionair werker

In hoofdstuk 3.2 en 6.10 geeft DTEG aan waarom het zeer wenselijk is om een theologisch missionair werker aan te stellen. Bovendien zijn reeds in 2005 door de GS deze missionaire wensen en verlangens gehonoreerd met de opdracht om een projectplan te maken. DTEG vindt de

kruisbestuiving die optreedt wanneer theorie en praktijk aan elkaar gekoppeld worden voor heel het missionaire werk in Nederland erg waardevol. Daarnaast is het volgens DTEG ook van groot belang, dat bestaande gemeenten gebruik kunnen maken van de ervaringen die zijn opgedaan in de coaching en de begeleiding van de diverse missionaire projecten.

Deze principiële en praktische ondersteuning en begeleiding van evangelisatiegemeenten en plaatselijke kerken valt buiten de opdracht en mogelijkheden van DTEG (en ASE), maar is van groot belang voor de goede voortgang en gereformeerde fundering van het georganiseerde en kerkverbandelijk ondersteunde evangelisatiewerk.

In het oorspronkelijke voorstel werd gedacht aan de aanstelling van een theologisch missionair werker voor de realisatie van deze noodzakelijke ondersteuning en kruisbestuiving.

DTEG is, gehoord de adviezen, van mening, dat het doel vooral verwerkelijkt dient te worden door het scheppen van ruimte en mogelijkheden om de taken uit te voeren en de producten te verwezenlijken en niet zozeer door het creëren van een nieuwe functie, waarover in het oorspronkelijke voorstel gesproken werd.

Daarom doet DTEG het volgende voorstel aan de generale synode:

Besluit 9:

- a. ruimte en middelen te creëren tot het vrijstellen van theologisch geschoolde personen om te werken aan het opzetten en doordenken van missionaire visies en strategieën m.b.t. vormen van evangelisatie en gemeentestichting in Nederland, zowel binnen de plaatselijke gemeenten als ten behoeve van de regionaal en landelijk gesteunde evangelisatiegemeenten en projecten van gemeentestichting;
- b. ruimte en middelen te scheppen tot het vrijstellen van praktisch geschoolde personen om gemeenten en kerkelijke instanties de mogelijkheid te geven om vrijgestelde predikanten/ evangelisten/ kerkelijk werkers en de met hen verbonden uitvoerende teams ter plaatse gedurende langere tijd te coachen en te begeleiden bij het vorm geven van de missionaire projecten van evangelisatie en gemeentestichting;
- c. het projectplan met financiële onderbouwing daarvoor als kader aan te nemen;
- d. de verantwoordelijkheid en het toezicht op deze beide punten onder te brengen bij die deputaatschappen of instanties die de generale synode daarvoor het meest bekwaam acht en dit deputaatschap de opdracht te geven de generale synode van 2011 te dienen met een grondige evaluatie op inhoudelijk en financieel gebied;
- e. daarbij de synode in overweging gevende in elk geval de deputaatschappen ASE en DTEG samen te voegen ten behoeve van de organisatorische en inhoudelijke herkenbaarheid van het evangelisatiewerk en missionaire bewustzijn van de Gereformeerde Kerken en de gemeenteleden in de Nederlandse samenleving en dit samengevoegde deputaatschap de uitvoering van deze synodeopdracht toe te vertrouwen.

Gronden:

1. bovengenoemde punten a. en b. zijn op dit moment niet structureel ondergebracht bij de opdrachten van enig deputaatschap (ZHT moet zich nu officieel beperken tot de zending, DTEG moet zich nu officieel nog beperken tot bestaande gemeentes, ASE heeft geen mensen in dienst en de ThUK heeft geen specifieke opdracht hiertoe ontvangen);
2. het projectplan geeft voldoende informatie over de producten en diensten waarvan de kerken gebruik kunnen maken. De beschikbaar gestelde gelden zullen alleen binnen het projectplan gerealiseerd mogen worden;
3. bovengenoemd punt e. benadrukt dat de noodzakelijke inhoudelijke beslissingen op dit terrein niet uitgesteld mogen worden vanwege onduidelijkheid over de mogelijke organisatorische herindeling van de kerkelijke instituten. Eén van de twee belangrijkste gronden voor het besluit van de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 om een 'Werkgroep Afstemming Deputaatschappen' in te stellen was de gewenste samenwerking en clustering van de drie missionaire deputaatschappen. Diezelfde synode gaf ook aan ASE de opdracht om een fusie met DTEG te onderzoeken. Gezien de grote mate van overeenkomst m.b.t. missionaire toerusting op gebied van visie en praktijk van evangelisatieprojecten binnen en buiten bestaande gemeenten is er binnen DTEG een groot draagvlak voor een samengaan met ASE.

5.4 Besluit E&M

Besluit 10:

- a. als Gereformeerde Kerken in Nederland te blijven participeren in de stichting Evangelie & Moslims (E&M) en daartoe twee belijdende leden van de Gereformeerde Kerken te benoemen met hun secundi, die namens de Gereformeerde Kerken zitting hebben in het bestuur van E&M;
- b. deze afgevaardigden op te dragen met E&M afspraken te maken over het materiaal dat via E&M betrokken wordt en de ondersteuning die E&M gaat bieden aan de gemeenten, en de gemeenten regelmatig te attenderen op de materialen en mogelijkheden tot toerusting en ondersteuning die bij E&M te verkrijgen zijn;
- c. deze afgevaardigden op te dragen een goede samenwerking in stand te houden met deputaten toerusting evangeliserende gemeente en het onder dit deputaatschap functionerende Centrum;
- d. de bijdrage voor E&M voor de jaren 2009 – 2011 vast te stellen op € 42.500 per jaar alsmede voor het jaar 2012, ongeacht het besluit van de Generale Synode van 2011;
- e. de kerken via DTEG te verzoeken dit bedrag bijeen te brengen door middel van een jaarlijkse collecte, waarvan de opbrengst via de deputaten aan E&M afgedragen zal worden, ook indien de opbrengst het genoemde bedrag overtreft;
- f. DTEG te machtigen, indien de opbrengst van de collecten beneden het vastgestelde bedrag blijft, het resterende bedrag uit de algemene kas van de generale synode aan te vullen, waarbij over deze periode eventuele tekorten en overschotten met elkaar verrekend zullen worden;
- g. DTEG op te dragen het totaal aan giften vanuit de kerken aan E&M jaarlijks met de afgevaardigden van onze kerken en de penningmeester van E&M te evalueren;
- h. DTEG op te dragen in hun jaarlijkse informatie aan de kerken en hun rapport aan de eerstvolgende synode ook het werk van E&M te betrekken.

Gronden:

1. de rapportage van de afgevaardigden in het bestuur van de stichting Evangelie & Moslims (E&M) heeft overtuigend aangetoond dat E&M zich in de afgelopen jaren heeft gehouden aan haar doelstellingen in het bieden van toerusting en ondersteuning aan de gemeenten voor de uitvoering van hun roeping tot evangelisatie in woord en daad onder de moslims in Nederland;
2. de stichting E&M stelt zich ten doel het evangelie in getuigenis en dienst gestalte te geven onder moslims in Nederland. Bij de verwezenlijking van deze doelstelling stelt E&M zich op de grondslag van de Bijbel als het Woord van God, zoals dat beleden wordt in de reformatorische belijdenisgeschriften (art. 5 en 6 van de statuten van E&M);
3. deputaten toerusting evangeliserende gemeente hebben de mogelijkheden de plaatselijke gemeenten te ondersteunen door middel van persoonlijke voorlichting, groepscursussen, excursies en velerlei schriftelijk materiaal. Het blijft ook de komende jaren van belang dat deze specifieke toerusting via de kanalen van DTEG onder de aandacht van de gemeenten wordt gebracht;
4. sinds 1 januari 2003 participeren de Gereformeerde Kerken officieel in de stichting E&M. Vanwege het eigen evangelisatiewerk onder moslims ligt deze bijdrage ongeveer 35% lager dan die van de andere participerende kerken. Toegepast op de door hen toegezegde bijdragen per ziel zou dat voor onze kerken in de jaren 2009 – 2011 een gemiddelde bijdrage van € 42.500 per jaar betekenen. Dit bedrag komt overeen met de jaarlijkse bijdrage in de periode van 2006-2008 met een inflatiecorrectie van 2% per jaar.

6. UITVOERING VAN DE OPDRACHT - VERSLAG VAN DE WERKZAAMHEDEN

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geven we een meer gedetailleerd verslag van de uitvoering van de werkzaamheden. DTEG wordt gevormd door een zestal deputaten en een Centrum met een professioneel team van betaalde en onbetaalde werknemers en een pool van professionele freelancers. Veel van de werkzaamheden van DTEG worden uitgevoerd door het Centrum. De

deputaten dragen op basis van hun expertise bij aan visie en beleidsvorming en vormen het bestuur van DTEG. Het Centrum heeft haar taken ondergebracht in 3 werkvelden en een ondersteunende unit. Het Centrum rapporteert aan de hand van deze werkvelden. Daarbij is aangegeven op welke synodeopdrachten de uitvoering betrekking heeft.

Het Centrum is een organisatie in 3 werkvelden en een centrale unit.

- Toerusting, training en advies (TTA) houdt zich bezig met het ondersteunen van klanten, het begeleiden van kerk(mens)en en het geven van gericht (ook telefonisch) advies.
- Informatie en Promotie (Info en PR) houdt zich bezig met het blad *ZOUT*, de website, de nieuwsbrieven, e.d.
- Productvernieuwing en portfolio (PP) werkt aan nieuwe materialen, methodieken, trainingen, e.d. tot ze naar de eerder genoemde afdelingen gaan.
- Centraal wordt alle administratie, planning, redactiewerk, documentatie en rapportage gedaan en het werk van de andere units ondersteund. Verder vindt hier het winkelwerk plaats.

Op onze website www.missionair.nl wordt een uitvoerig overzicht gegeven van al onze diensten en producten.

6.2 Visie (besluit 3)

DTEG heeft de opdracht gekregen om de visie op missionair gemeente zijn nader uit te werken en concretiseren. Deze opdracht van de synode was een logisch vervolg op het visiedocument zoals dat aan de synode van Amersfoort-C in 2005 was voorgelegd. Voor de nadere uitwerking moest nauwe samenwerking en afstemming met ZHT en ASE worden gezocht.

Wij zien de ontwikkelde visie als een werkdocument. Voor DTEG belangrijk om het eigen werk vorm en inhoud te geven en het aanbod van toerusting aan kerken en projecten te plannen (zie ook 6.3 t/m 6.5). Voor kerken en projecten belangrijk als een hulpmiddel in het eigen denkproces om tot opzet en uitvoering van activiteiten te komen.

Proces

In het kader van de werkgroep afstemming deputaatschappen (WAD) is op een goede en constructieve manier samengewerkt met ASE en ZHT. In dat kader is een geïntegreerde visie op gemeente zijn geproduceerd. Daarover wordt elders gerapporteerd. Het proces in de WAD liet echter geen ruimte voor een uitwerking van de visie op missionair gemeente zijn. Die ruimte bleek ook niet aanwezig in directe afstemming met genoemde deputaatschappen. Daarom heeft DTEG besloten zelf de uitwerking van de eigen opdracht ter hand te nemen. Gekozen is voor een werkwijze waarbij eerst binnengekomen reacties zijn verwerkt en vervolgens is de dialoog gezocht met anderen.

In het kader van de synode van Amersfoort-C 2005 is van enkele kanten (o.a. van de adviseurs van de synode) een reactie gekomen op het visiedocument dat DTEG had neergelegd. Ook is door leden van de synode gereageerd. Al deze reacties zijn verwerkt.

Daarna is in september 2006 een visiecongres georganiseerd (zie Bijlage III). Tijdens dat congres zijn zowel plenair als tijdens vele workshops allerlei onderwerpen aan de orde gekomen die van belang zijn bij de concretisering van de visie. De resultaten van het congres zijn vervolgens geëvalueerd en verwerkt.

Ook hebben we gebruik gemaakt van – bestaande en op ons verzoek vervaardigde - cultuuranalyses.

Verder hebben we de secundi gevraagd om commentaar te leveren op concepten.

Tenslotte hebben DTEG zelf via studie en onderling gesprek en door de ervaringen in de praktijk van de consultants de visie verder uitgebouwd.

Het resultaat zal voor de kerken beschikbaar komen in een brochure, die voor aanvang van de synode gepubliceerd wordt.

Ontwikkeling

Onderdelen van onze visie – bijvoorbeeld de uitwerking van bijbelse grondlijnen naar de concrete missionaire opdracht voor vandaag – zijn in de afgelopen periode slechts marginaal gewijzigd.

Op basis van cultuuranalyses is een verdieping en uitwerking gemaakt van de missionaire opdracht naar de missionaire praktijk in onze cultuur. Hierbij staat vooral de vraag centraal op welke manier het evangelie gecommuniceerd kan worden in deze tijd en in onze cultuur.

Ook is geschetst hoe het missionaire karakter vorm kan krijgen in verschillende aspecten en functies van het gemeente-zijn. Hierbij is aangesloten bij een beschrijving van de gemeente die ook binnen de WAD wordt gebruikt.

De uitwerking van de visie naar de brede praktijk van het concrete missionaire werk zal in een regelmatig proces moeten worden geëvalueerd, bijgesteld, uitgevoerd enz. In de eerste plaats omdat 'visie' geen statisch begrip is. Bij visie gaat het om een voortdurend proces van gesprek met de praktijk. Weliswaar niet in de vorm van dagelijkse bijstelling. Maar wel in de vorm van periodieke evaluatie en bijstelling. Om van daaruit verder te werken.

Ook is de gepresenteerde visie op missionair gemeente in onze ogen geen blauwdruk of 'best practise' die ergens op een plank kan liggen om desgewenst bij verzoeken daartoe geïmplementeerd te worden. Elke plaatselijke gemeente of project zal in zijn eigen context en met de eigen gaven keuzes moeten maken over de vormgeving van het eigen missionaire karakter.

Mission statement

Om kernachtig te kunnen weergeven wat de visie op de missionaire gemeente inhoudt is een mission statement geformuleerd. Deze luidt:

ALS KERKEN EN KERKLEDEN

ZIJN WIJ BETROKKEN IN GODS PLAN, DE KOMST VAN ZIJN KONINKRIJK
EN BEWOGEN DOOR DE GEEST TONEN WIJ DE LIEFDE VAN CHRISTUS IN WOORD EN DAAD.

Dit statement kan door anderen gebruikt en overgenomen worden. Doel is om in één zin duidelijk te maken wat je wilt bereiken en wat je drijft. Het vormt de basis van de visie die is weergegeven in de brochure. Deze visie wordt daarin onderbouwd, verdiept en uitgewerkt.

Groei punten voor een missionaire gemeente

Naast een missie hebben we ook groei punten geformuleerd. Geclusterd in een aantal hoofdonderwerpen leveren deze groei punten aandachtspunten voor wie aan de slag wil in de eigen gemeente.

Daarnaast vormen deze groei punten voor DTEG een checklist voor de ontwikkeling van de eigen activiteiten.

- We willen ons laten inschakelen in Gods plan met deze wereld: de komst van zijn koninkrijk.
- We zien Jezus' opdracht om de volken tot zijn discipelen te maken in het verlengde van Gods plan en dus als roeping en uitdaging voor onszelf en onze gemeente.
- We kunnen alleen biddend en geleid door zijn Geest innerlijk bewogen worden om aan deze oproep gehoor te geven.
- Deze roeping vraagt om in de cultuur en samenleving waarvan wij deel uitmaken relevant te zijn, door Christus als enige weg naar het leven ter sprake te brengen.
- Wij willen met de ogen van Jezus naar andere mensen kijken, zonder iemand uit te sluiten maar mensen te zoeken waar ze zijn en aan te sluiten bij hun levens.
- We laten de liefde van Christus in woorden en met daden in de samenleving zien. Dat vraagt om een houding van respect, liefde en aandacht, om hen zo te helpen Christus te ontdekken.
- De relevantie van het evangelie laten we tot uiting komen in actuele en appellerende Woordverkondiging.
- We doen niet aan 'evangelisatie' maar willen 'missionair zijn', wat betrekking heeft op alle activiteiten van de gemeente en alle aspecten en functies van ons gemeente-zijn vorm geeft.
- Tot geloof komen, discipel worden en zelf weer uitgezonden worden vormen een compleet leerproces, waarin we nieuwe gelovigen begeleiden en hen helpen een eigen plaats in te nemen in de gemeente.
- Als missionaire gemeente maken we van harte ruimte voor nieuwe gelovigen om Christus te

ontdekken en te belijden op hun eigen manier, ook door eigen gewoontes zo nodig aan te passen.

- Als missionaire gemeente maken we onze organisatiestructuur dienstbaar aan Gods plan en Jezus' opdracht, zodat we met het oog daarop heldere keuzes maken en duidelijke prioriteiten stellen.
- Kerkenraden en ambtsdragers gaan ons voor in een missionaire en getuigende levensstijl en rusten ons toe om onze bewogenheid vorm te geven in woord en daad.
- Als leden van een missionaire gemeente worden wij allen ingeschakeld, met oog voor de persoonlijke gaven van ieder.
- Als missionaire gemeente zijn wij bereid van andere kerken te leren bij het zoeken naar nieuwe eigentijdse vormen en structuren van gemeente-zijn.
- We zijn gericht op het stichten van nieuwe gemeenten op plaatsen waar deze niet zijn.

6.3 Toerusting, training en advies (besluit 4 a t/m d)

Overzicht van de werkzaamheden

Met name in 2005 hebben zich allerlei wijzigingen in personeel voorgedaan. Ook was er in die tijd ziekte onder het personeel op het kantoor.

In de tweede helft van 2005, 2006 en de eerste helft van 2007 zijn ruim 2500 personen binnen onze kerken bereikt met meer dan 100 avonden, dagen en trainingen.

We constateren met vreugde dat meer kerken vragen om toerusting. We vonden mensen bereid als freelancer voor ons te gaan werken en daartoe te worden opgeleid. In de komende periode willen we hun aantal uitbreiden. We denken daarbij aan een goede regionale spreiding en mensen van diverse leeftijden om ook gericht te kunnen werken voor zowel jongere als oudere groepen. Ook trainingen en materialen worden meer divers opgezet qua inhoud, voorbeelden en methodieken. We vinden het erg belangrijk ook jongvolwassenen en jongeren te trainen en te ondersteunen en ontwikkelden er o.m. Rootz en Missionaire catechese voor.

Voor de komende jaren willen we ook een ouderencursus gaan opzetten: de leeftijd van Nederlanders neemt toe. Evangelisatie onder ouderen (door ouderen) zal voor ons een aandachtspunt zijn.

Ook is in 6 gemeenten tijdens de kerkdienst een speciale evangelisatiepreek gehouden in combinatie met een gemeenteavond in de week er op (het tandepakket).

Voor Emmaüs zijn in de periode september 2005 t/m juni 2007 op 11 kringleiderstrainingen 195 kringleiders geschoold. In een artikel '*Signalen van Hoop*' beschrijft Jurrien Robbe dat in de regio's waar Emmaüs wordt gegeven er meer Emmaüsgroepen startten en meer mensen toetraden tot gemeenten dan landelijk.

In schema is aangegeven welke activiteiten voor welke doelgroepen uitgevoerd zijn. Een weergave van het toerustingaanbod is te vinden op we website www.missionair.nl.

Artikelen

Er zijn 7 'Actief Missionair Bijbellezen'-bijbelstudies op de website gezet en via de nieuwsbrief gepromoot.

Daarnaast zijn er veel powerpoints gemaakt en artikelen geschreven voor kerkbladen, o.a. 'Lief hebben / Gelijk hebben', 'Kerkelijk mixdrankje', 'Uitnodigend, maar niet dwingend', 'Signalen van hoop', 'Emmaüs in Noord-Nederland', 'Spreken als een rabbi', 'Bevlogen en gestructureerd, een 6-stappenplan voor evangelisatie in de gemeente' en 'De 2 trikes van evangelisatie'. Voor de inhoud van deze artikelen verwijzen we naar de website.

Ook zijn er in de landelijke en regionale kerkbladen artikelen verschenen waarin de visie van DTEG is weergegeven.

Gemeente	Jong-volwassenen	(evangelisatie)predikant	kerkenraad	EvangelisatieCommissie	Onschrijving / Titel	met	Aantallen activiteiten	aantal aanwezigen	Datum
x		x	x	x	Visie: GemeenteSpiegel	SGO	5	200	nov-06
x	x				ROOTZ (ontwikkeld)				
x		x	x	x	Actief Missionair Bijbellezen		7		
x		x	x	x	Cursus: Evangelisatie Explosie 4		3	24	
x		x	x	x	Materiaal: Filmfragmenten		6		
x					Artikelen		9		
x					Cursus: Graag in Gesprek		5	92	
x					Cursus: Inpakken & Weggeven		3	320	
x					Emmaüs Kringleiders Trainingen		11	195	
x					Follow-up dagen Emmaüs		2	45	
x					Gemeenteavonden		15	720	
x					Tandempakket		6	268	
		x	x	x	Netwerkdag 3 Laagdrempelige kerkdiensten		1	110	nov-05
		x	x	x	Netwerkdag 4 'De wind steekt op' en de 'Da Vinci-Code'		1	50	mei-06
		x	x	x	Netwerkdag 5 de GemeenteSpiegel	SGO	1	40	mei-07
		x	x	x	Netwerkdag 6 Missionair is mogelijk		1		dec-07
		x		x	REGIOdag t.b.v. predikanten / EC		1	10	nov-06
		x	x	x	Expertmeeting 'Gemeentestichters'	ASE	1	25	mrt-07
		x	x	x	Intakes / gesprekken / advies		11	34	
		x	x	x	trajectbegeleiding		2		
		x	x	x	Kaderavond		7	146	
		x			Coaching predikant - toerusting		2	2	
		x	x	x	VisieCongres en brochure	ASE	1	250	sep-06
			x	x	Emmaüs-visie				
					Emmaüs Projectteam				
							101	2531	

6.4 Productvernieuwing en portfolio (besluit 4, 5c en d)

Binnen dit werkveld wordt gewerkt aan het ontwikkelen van nieuwe producten, herzien van bestaande producten en completeren van het totaal pakket aan cursussen en trainingen in het aanbod van DTEG. De meeste producten hebben een leefcyclus van 2 tot 5 jaren, en moeten dan vernieuwd of opgevolgd worden.

Ontwikkelde nieuwe producten

- Graag in Gesprek (een cursus in 3 dagdelen over gesprekshouding)
- Inpakken & Weggeven (een startavond voor 4 avonden met thema's uit het boek 'Werkers van het laatste uur' van Stefan Paas. In 2 pilots is het materiaal uitgeteerd en zijn meer dan 220 man bereikt met dit materiaal.
- Tandempakket (een inspirerende preek in combinatie met een motiverende gemeenteavond over missionair-zijn).
- EvangelisatieExplosie-4 (overgenomen van ds. Jacob Glas uit Maastricht) is herschreven en is 2 keer succesvol gegeven. Een 3e training staat voor november 2007 gepland.
- Gemeente- en Kaderavonden nieuwe stijl (Natuurlijk Speels Evangeliseren)

Producten in ontwikkeling

- De GemeenteSpiegel, een instrument om als missionaire gemeente naar jezelf te kijken. Op de netwerkdag van mei 2007 deden 4 pilotgemeenten verslag van hun bevindingen. SGO is in een later stadium aan het project GemeenteSpiegel gaan deelnemen.

- Kaderavond "Omgaan met verschillende standpunten".
- Gemeenteavond "Steunpunten bieden".
- Het omwerken van EE4 naar Rootz (Training geloofsgesprekken voor jongeren).

Herziening van bestaande producten

- De Emmaüs Kringleidersmap en de opzet van de training is geheel herzien
- Zowel de Basis cursus als Missionaire catechese worden omgewerkt naar schriftelijk materiaal waardoor voor de cursus geen trainer van DTEG nodig is.

Aanvulling in het aanbod van DTEG

- Bijbelcursus. De Bijbelcursus wordt overgedragen van de zelfstandige Stichting Werkgroep Bijbelcursus aan DTEG voor eind 2007. Het batig saldo van de stichting is geormerkt als geld voor Bijbelstudie en Bijbelevangelisatie. De stichting stelt voor de Bijbelcursus digitaal beschikbaar te stellen aan belangstellenden via hun website (www.bijbelcursus.nl).

6.5 Informatie en communicatie (besluit 5a en 6c)

Informatie en communicatie (informatie en promotie) brengt het werk van DTEG onder de aandacht van de kerken d.m.v. het missionaire magazine *ZOUT*, telefonisch advies, de website en digitale nieuwsbrief, (kerkblad) artikelen, enz.

In onze moderne samenleving veranderen de mogelijkheden snel door de ontwikkeling van nieuwe communicatiemiddelen. Vooral door gebruik van internet is er frequenter contact mogelijk met onze doelgroep maar kan ook informatie gemakkelijker ontsloten worden. Een voorbeeld hiervan is de ontwikkeling rond de bijbelcursus.

DTEG blijft alert op aanvullingen op onze bestaande communicatie middelen zonder de huidige mogelijkheden te verwaarlozen. Ook willen we meer aandacht schenken aan het verkrijgen van free-publicity.

Op het gebied van pr en communicatie wordt gestreefd naar een grotere herkenbaarheid van het aanbod van DTEG. We willen dat onder meer bereiken door een nieuwe vormgeving van *ZOUT* met een wat meer modernere zakelijk uitstraling. Deze vormgeving willen we stroomlijnen met vormgeving van de digitale nieuwsbrief A@nsteker en de website www.missionair.nl. De naam *ZOUT* en het logo zullen breder ingezet worden.

Evangelisatiemagazine ZOUT

1. Visie en doelstelling

DTEG geeft het blad *ZOUT* uit als evangelisatiemagazine vanuit de volgende visie en met de volgende doelstelling:

Een christen is zout

- vanuit zijn relatie met Jezus Christus.
- gedurende heel zijn leven.
- in zijn relatie met de ander.

Dit vraagt om:

- regelmatige toerusting en informatie.
- onderlinge stimulering en uitwisseling van ervaringen.

Het blad *ZOUT* wil aan bovengenoemde punten dienstbaar zijn binnen het verband van de Gereformeerde Kerken.

Doelstelling en rapportage:

Elke drie maanden is een nummer van het blad *ZOUT* verschenen met artikelen die motiveren om als christen 'zout' te zijn.

- toerusten om als christen en als gemeente missionair wervend bezig te zijn.
- informeren over materialen en initiatieven in kerkelijk Nederland.
- stimuleren door te vertellen over evangelisatieprojecten en gemeentestichting.
- verdieping geven door middel van bijbelse bezinning, visievorming en analyses.

Op de *ZOUT*-website wordt alle informatie van het blad *ZOUT* en uitgediept, nader toegelicht en geactualiseerd.

2. Doelgroepen

ZOUT richt zich primair op alle gemeenteleden in de Gereformeerde Kerken. Ook wil het blad zich

middels het katern meer in het bijzonder richten op toerusting en informatie van leden van kerkenraden en evangelisatiecommissies en ander kerkelijk kader. Hierdoor is *ZOUT* een uitermate geschikt medium voor DTEG om een heel breed 'publiek' te bereiken (kerkleden, evangelisatiecommissies en kerkenraden) met informatie en visie over het missionair kerk-zijn en het ontwikkelen van een eigen missionaire levenshouding. Uit het in 2006 gehouden lezersonderzoek is gebleken, dat de huidige lezers het blad *ZOUT* voldoende weten te waarderen.

3. ZOUT op alle kerkadressen

DTEG wil graag alle toerusting en informatie op evangelisatiegebied in het Nederlandse taalgebied in één kwartaalblad onderbrengen en stelt voor het evangelisatiemagazine *ZOUT* per 1 januari 2009 op alle kerkadressen te bezorgen, zoals ook met het zendingsblad *NAAST/* (voorheen '*Tot aan de einden der aarde*') gebeurt. Reeds in de rapportage aan de vorige generale synode opperde DTEG deze mogelijkheid.

Op dit moment is ruim eenderde van de plaatselijke kerken op het blad *ZOUT* geabonneerd middels een blokabonnement. Enkele tientallen kerken nemen een vast aantal exemplaren af. De overige kerken ontvangen minstens twee exemplaren ter kennisname.

Verbreiding van inhoud

Om van *ZOUT* een evangelisatiemagazine te maken dat aantrekkelijk is voor alle kerken en gemeenteleden, heeft DTEG zich bezonnen op de formule van het blad *ZOUT*. Besloten is om het blad te restylen en naast de bestaande rubrieken ook structureel plaats in te ruimen voor informatief-motiverende artikelen van de verschillende landelijke en regionale evangelisatieactiviteiten die binnen onze kerken plaatsvinden (o.a. de ASE-gemeentes, de gemeentestichtingsprojecten, MAR-Rijnmond, Rijnwaarde-Utrecht). Verder zullen er in elk nummer van *ZOUT* inhoudelijke artikelen verschijnen die toerustend-bezinnend van aard zijn. Zo wint het blad aan breedte en aan verdieping.

Verbreiding van draagvlak

Om de verbreiding van *ZOUT* mogelijk te maken zijn alle evangelisatieprojecten binnen onze kerken aangeschreven met het verzoek om hun medewerking hieraan te verlenen. De meeste van deze projecten hebben spontaan en enthousiast aangeboden om met vaste regelmaat in *ZOUT* iets te vertellen over hun ervaringen om zo de kerken te informeren en te stimuleren om in hun eigen plaats en situatie meer missionair te zijn.

Ook zijn een aantal theologisch geschoolde deskundigen op missionair gebied aangezocht om deel uit te maken van een vaste schrijverspool voor het schrijven van inhoudelijke artikelen over visievorming, toerusting en analyse op het brede terrein van de missiologie.

Tenslotte is uit overleg met deputaten SGO is gebleken, dat zij voor wat betreft de missionaire aspecten van gemeenteopbouw graag van de mogelijkheid gebruik willen maken om een bijdrage in *ZOUT* te leveren indien dit blad gemeentebreed verspreid gaat worden. Dit voornemen ligt wat DTEG betreft in de lijn van de uitspraak van de synode van 2005 om 'gemeenteleden toe te rusten en te ondersteunen voor de uitvoering van de roeping tot evangelisatie in woord en daad, waar mogelijk in samenwerking met deputaten steunpunt gemeenteopbouw' (Acta art. 114, besluit 4c).

Financiële consequenties

DTEG is van mening dat de verspreiding van *ZOUT* op alle kerkadressen gerealiseerd kan worden zonder dat de financiële druk op de gezamenlijke kerken toeneemt. Wel zal er een verschuiving van de geldstromen plaatsvinden waardoor de financiële last over alle kerken verdeeld wordt.

Er is een scherpe offerte ontvangen voor de druk van 48.000 exemplaren. De inzet van het personeel van het DTEG-kantoor willen wij vanuit de eigen algemene lasten bekostigen. Zie voor de financiële onderbouwing verder Bijlage V.

4. Voorstel ZOUT

Op grond van bovenstaande rapportage en argumentatie doet DTEG het voorstel aan de generale synode om per 1 januari 2009 het blad *ZOUT* op alle GK-adressen te verspreiden. De volledige concept besluittekst is te vinden in hoofdstuk 5.2.

Cijfers van de website en de nieuwsbrief

Steeds breder en frequenter wordt het mogelijk de kerken te informeren d.m.v. onze website en onze digitale nieuwsbrief. Om een indruk te geven hierbij de cijfers van het eerste halfjaar van 2007. De website www.missionair.nl had in die periode een gemiddeld aantal bekeken pagina's van ongeveer 8500 per maand met als uitschieter de maand februari 2007 met ruim 9500. De meeste

bezoekers kwamen op de website terecht om de digitale artikelen en aanvullende verdiepingen van het blad *ZOUT* te bekijken.

Het aantal mensen dat de nieuwsbrieven daadwerkelijk leest is ongeveer 40%. Gemiddeld bekijken deze mensen de nieuwsbrief 3 maal.

Als de restyling van *ZOUT* in een definitief stadium komt zal er ook gestart worden de website en de digitale nieuwsbrief in dezelfde stijl te ontwikkelen.

6.6 Externe contacten

Door medewerkers van het Centrum en door deputaten is met veel organisaties contact geweest. Soms eenmalig, maar vaak met een behoorlijke regelmaat.

We doen dit met het doel informatie, voornemens en nieuwe ontwikkelingen uit te wisselen. Soms resulteert het ook in samenwerkingsprojecten. Voorbeelden daarvan zijn eerder al gegeven (GemeenteSpiegel met SGO en gemeentestichtersdag met ASE, Emmaüs met IZB en CGK).

6.7 Centrale activiteiten (kantooractiviteiten) en speciale projectgroepen

De benodigde administratie, planning, redactiewerk, documentatie zijn gedaan en het werk van de andere projectgroepen ondersteund. Daarnaast is er extra tijd en aandacht besteed aan de vernieuwde opzet en indeling van interne rapportages en planningen.

Winkel, documentatie en diensten

Tot 2005 verkocht DTEG (via een eigen verzendwinkel) eigen materialen en materialen van de reguliere boekhandel. In 2005 is dit laatste overgedragen aan de IZB (die zelf een complete eigen boekhandel heeft) en ontvangt DTEG een klein percentage van de omzet die we genereren doordat er nog steeds bij ons (digitaal) besteld kan worden. Vanuit Zwolle worden nog steeds de eigen uitgaven, folders, bijbelstudies e.d. elke werkdag verkocht.

Er is een uitgebreid documentatiesysteem opgezet, dat in de loop van 2008 online aan abonnees wordt aangeboden. Het bevat materialen uit binnen- en buitenland op het gebied van gemeenteopbouw, evangelisatie, en bijbelstudie. Het dient ook als expert-materiaal voor de eigen medewerkers.

Projectgroep Ondersteuning Kinderevangelisatie (OKE)

Doel

De werkgroep OKE heeft als missie om het kinderevangelisatiewerk in de kerken te ondersteunen en te stimuleren. Dit gebeurt door het uitgeven van materialen, geven van advies en trainingen en het, op aanvraag, verstrekken van informatie.

Resultaat

Gemiddeld zijn kinderwerkers – vooral vrouwen – anderhalf jaar actief met kinderevangelisatie in de eigen gemeente. Daarna gaan ze met iets anders door en stopt de inbreng van de opgebouwde ervaring en kennis in het bestaande werk. Alleen een kleine kerngroep is vaak meerdere jaren actief. Er is dus een grote behoefte aan voortdurende scholing van nieuwe, vaak jonge en onervaren, kinderwerkers. De werkgroep OKE rekent ook deze scholing en basale informatievoorziening tot haar taken.

Er wordt in alle activiteiten nauw samengewerkt met mensen van de Windroos (IZB) en E&R (afdeling kinderwerk). De eigen jaarlijkse toerustings- en informatiedag wordt niet meer georganiseerd. Daarvoor in de plaats wordt medewerking verleend aan drie (jaarlijkse) regiotoerustingdagen van de Windroos. Kinderclubmedewerkers vanuit de GK nemen ook met korting deel aan deze dagen.

De website www.missionair.nl dient als basis voor een eigen subwebsite rond kinderwerk. Door het Centrum worden ondersteunende werkzaamheden uitgevoerd, zoals vormgeving van alle drukwerk, advertenties en verkoop van materialen.

Projectgroep Kinderspaarbijbel

Doel

De Kinderspaarbijbel is een map met 52 losse verhalen met een kleurplaat. Een EC of gemeentelid kan de map en het eerste verhaal aan een kind geven bij een contact of als nazorg bij een

kinderwerkmoment. Een jaar lang ontvangt het kind vervolgens wekelijks een verhaalblad. Alle verhalen samen vormen een complete kinderbijbel. Het doel is contact op te bouwen en te onderhouden met een kind.

Resultaat

De projectgroep Kinderspaarbijbel heeft als doel het product te verbeteren en de promotie ervan te begeleiden en organiseren. Dit gebeurt via een website (www.Kinderspaarbijbel.nl), door het verspreiden van folders, door het hebben van een stand bij dagen rond kinderwerk en door contacten met organisaties die bezig zijn met kinderwerk (E&R, Timotheüs, de Windroos, IKEG etc.). Het Centrum heeft de fysieke verkoop van de mappen als taak gekregen.

Een gestage kleine stroom mappen gaat gedurende het jaar naar klanten. Er is nog een grote voorraad aanwezig. Tijdens synodetermin 2005-2007 is de voorraadwaarde afgeschreven.

Projectgroep Vluchtelingen en asielzoekerswerk

Doel

Het ontwikkelen van materiaal, middelen, methoden en het bieden van informatie en deskundig advies bij de omgang met en hulp aan vluchtelingen en asielzoekers door gemeenteleden in Nederland.

Resultaten

- De brochure *Vluchteling en gast*, die voor het eerst in 1994 en als vierde druk in 1999 uitkwam, is in 2003 geheel herschreven en in 2004 uitgebracht onder de titel *Welkom in Christus' kerk*.
- In oktober 2004 is de naam gewijzigd van 'Vluchtelingen & Asielzoekers' in 'Vluchtelingen & Allochtonen' omdat de kerken te maken kregen met een afnemende stroom asielzoekers en steeds meer geconfronteerd werden met het allochtonenvraagstuk.
- Vanaf januari 2002 t/m april 2005 zijn met vaste regelmaat in totaal tien periodieke digitale nieuwsbrieven verschenen.
- Waar nodig zijn plaatselijke kerken op hun verzoek gediend met informatie en advies en werden er presentaties gegeven, o.a. op een catechesekamp.
- Gepoogd is om als intermediair op te treden tussen de diverse interkerkelijke organisaties die op het gebied van asielzoekers en allochtonen werkzaam zijn en de eigen kerken en/of gemeenteleden.

Opheffing

Per 1 januari 2006 is de projectgroep V&A opgeheven. Vanuit de kerken werd alleen de nieuwsbrief matig gewaardeerd. Voor evangelisatieactiviteiten onder asielzoekers en allochtonen kan men terecht bij de Stichting Gave en de Stichting Evangelie & Moslims. Als het gaat om nood onder asielzoekers m.b.t. rechtsgang en levensonderhoud is er bij het diaconaal Steunpunt de nodige expertise opgedaan.

Personeel en beleid

In de afgelopen periode is een begin gemaakt met verdere invulling van het arbeidsvoorwaardenbeleid. Het beleid is gebaseerd op de CAO-welzijn. Omdat DTEG een kleine organisatie is, schoten nadere verbijzonderingen en het vastleggen van afspraken er tot nu toe bij in. Inzet van meer freelancers en vrijwilligers en ziekte bij het vaste personeel noopten ons tot het opstellen van (delen van) arbeidsvoorwaardenbeleid in bijvoorbeeld een notitie over freelancers, vrijwilligers. Bij afgesproken activiteiten voor klanten wordt gezorgd voor een back-up in geval van (dreigende) uitval door ziekte. DTEG gebruikt vormen van medewerkersgesprekken en stimuleert de opleiding van de medewerkers.

DTEG zoekt naar mogelijkheden om met de huidige quota meer diensten te kunnen verlenen. Dit streven heeft uitwerking gekregen in het prijsbeleid en het personeelsbeleid (zie ook hoofdstuk 7.3). De afgelopen 20 jaar is veel werk door vrijwilligers gedaan. Financieel betekende dit een verhoudingsgewijs laag quotum. In de komende periode gaan we nog sterker inzetten op de werving van freelancers. Freelancers en vrijwilligers zijn van groot belang voor DTEG: alleen met hun inzet kunnen we onze activiteiten ten dienste van de kerken blijven uitvoeren en zijn we in staat om op een flexibele wijze te anticiperen op toe- (of af-)name van de vraag om toerusting vanuit de kerken. Om de vrijwilligers en freelancers te kunnen trainen en goed te ondersteunen zijn de

functies van de huidige werknemers verzaagd; er is een verschuiving van uitvoerend/ondersteunend naar beleidsontwikkelen/aansturend/leidinggevend. Hiermee wordt de continuïteit van de diensten beter gewaarborgd.

De komende jaren dient verder vooral gewerkt te worden aan

- het opbouwen van een groter netwerk van freelancers. Het beleid is erop gericht om met het huidige personeelsbestand het werkveld TTA verder te ontwikkelen. Dit kan alleen als er freelancers worden geschoold en ingezet. Een toename van inzet van freelancers levert meer deelnemersgelden op. Verwacht wordt dat dit budgetneutraal zal verlopen. Hier lopen we tegen grenzen van inzet van personeel aan. De inzet van een TMW-er zou de huidige consulenten meer mogelijkheden geven in en voor de plaatselijke kerken te werken. Dit is het specifieke toerustingswerk.
- het aan de kerken en gemeentestichtingsprojecten beschikbaar stellen van 'menschkracht'.

6.8 Externe contacten (besluit 5 a en b, 6a)

Er is gesproken en geschreven met de IZB en CGK betreffende de voortzetting van de samenwerking rond Emmaüs: de website, de uitgaven, het (her)schrijven van *Op weg* lessen, de prijsstelling van cursussen e.d. Het resultaat is dat veel zaken in ontwikkeling zijn gezet en de komende tijd afgerond kunnen worden.

Er zijn contacten met de Wittenberg over de inzet van stagiaires binnen DTEG.

E&R

Met E&R is uitvoerig overleg geweest over Evangelisatie-Explosie4. Doel was deze training om te werken naar een specifieke training voor jongeren, Rootz. Door miscommunicatie in het E&R-bestuur is de aanvraag om jongeren te scholen middels Rootz niet doorgegaan. Na een uitvoerig en open gesprek zijn de problemen in goede harmonie opgelost. Het resultaat van al onze inspanningen is Rootz, een training geloofsgesprekken, waarvan we hopen dat veel jongeren er gebruik van gaan maken.

Met het bestuur van E&R zijn mogelijkheden voor scholing besproken en aangeboden. Hiervan wordt op de beperkte schaal al gebruik gemaakt.

Evangelie & Moslims (E&M)

'Het evangelie in getuigenis en dienst onder moslims in Nederland gestalte te geven'.

Met die doelstelling werd in 1978 de stichting Evangelie & Moslims opgericht. In de voorbije jaren is de kern van het werk ongewijzigd gebleven: gemeenten en gemeenteleden bewustmaken van hun roeping in de ontmoeting met moslimmedelers, plaatselijk werk stimuleren en begeleiden, stimuleren en ondersteunen van geloofsopbouw en pastoraat onder christenen uit de wereld van de islam, ontwikkelen en verspreiden van toerusting- en evangelisatiemateriaal en organiseren van of meewerken aan geloofsopbouwende en evangeliserende bijeenkomsten.

Bij de oprichting van Evangelie & Moslims in 1978 participeerden in de stichting de Gereformeerde Zendingbond (GZB), de Hervormde Bond voor Inwendige Zending op Gereformeerde Grondslag (IZB), de Stichting Morgenlandzending en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland. In 1991 traden de Nederlands Gereformeerde Kerken toe, in 2003 gevolgd door de Gereformeerde Kerken *vrijgemaakt*.

De grondslag van de stichting is 'De bijbel als het Woord van God, zoals dat beleden wordt in de reformatorische belijdenisgeschriften'.

Opdrachten van de GS Amersfoort-C 2005

De Generale Synode van Amersfoort-C 2005 heeft de volgende besluiten genomen:

- a. als Gereformeerde Kerken in Nederland te participeren in de stichting Evangelie & Moslims (E&M) en daartoe twee belijdende leden van de Gereformeerde Kerken te benoemen met hun secundi, die namens de kerken zitting hebben in het bestuur van E&M;
- b. deze afgevaardigden op te dragen met E&M afspraken te maken over het materiaal dat via E&M betrokken wordt en de ondersteuning die E&M gaat bieden aan de gemeentes, en de plaatselijke kerken regelmatig te attenderen op de materialen en mogelijkheden tot toerusting en ondersteuning die bij E&M te verkrijgen zijn;
- c. daarbij een goede samenwerking in stand te houden met deputaten toerusting evangeliserende gemeente en het onder dit deputaatschap functionerende centrum;
- d. de bijdrage voor E&M voor de jaren 2006 – 2008 vast te stellen op € 40.000 per jaar alsmede

- voor het jaar 2009, ongeacht het besluit van de generale synode van 2008;
- e. de kerken via deputaten toerusting evangeliserende gemeente te verzoeken dit bedrag bijeen te brengen door middel van een jaarlijkse collecte, waarvan de opbrengst via deputaten aan E&M afgedragen zal worden, ook indien de opbrengst het genoemde bedrag overtreft;
 - f. indien de opbrengst van de collecten beneden het vastgestelde bedrag blijft, het resterende bedrag uit de algemene kas van de generale synode aan te vullen, waarbij in deze periode eventuele tekorten en overschotten met elkaar verrekend zullen worden;
 - g. deze deputaten op te dragen het totaal aan giften vanuit de kerken aan E&M jaarlijks met de afgevaardigden van onze kerken en de penningmeester van E&M te evalueren;
 - h. deze deputaten op te dragen in hun jaarlijkse informatie aan de kerken en hun rapport aan de eerstvolgende synode ook het werk van E&M te betrekken.

Uitvoering

Door de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 zijn ds. L.W. de Graaff en ds. L.E. Leeftink opnieuw benoemd om namens de Gereformeerde Kerken zitting te nemen in het bestuur van de stichting Evangelie & Moslims (E&M). Als hun secundi zijn respectievelijk benoemd ds. K.F. Dwarshuis en drs. J.J. Burger-Niemeijer. Vanaf mei 2005 maakt ds. L.W. de Graaff deel uit van het Dagelijks Bestuur van E&M als vice-voorzitter. Het Dagelijks Bestuur bereidt het beleid voor en houdt zich ook bezig met personeelszaken op het kantoor in Amersfoort.

Het verslag van de stichting E&M staat in Bijlage VIII. Ook is in Bijlage IX een overzicht opgenomen waarin een beeld geschetst wordt van de werkzaamheden die de stichting ten behoeve van de Gereformeerde Kerken heeft verricht. In hoofdstuk 5.4 is de conceptbesluit tekst opgenomen voor voortzetting van participatie in E&M.

6.9 Werkgroep afstemming deputaatschappen (besluit 7)

Conform de opdracht van de synode van Amersfoort-C 2005, heeft DTEG deelgenomen aan de vergaderingen van de WAD. Als gevolg van ziekte van de stafmedewerker heeft DTEG het grootste deel van de afgelopen periode met twee deputaten geparticipeerd in de WAD. DTEG heeft mede aan de wieg gestaan van de ontwikkeling die tijdens de synode van Amersfoort-C tot de WAD leidden. Er is dus van harte meegewerkt in de WAD. De positie van DTEG was in de WAD soms een wat bijzondere. Aan de ene kant voelen wij ons enorm verwant en verbonden met ASE en ZHT. Visie, onderwerpen en ontwikkelingen zorgen daarvoor. Anderzijds is er een duidelijke verbondenheid met het werk van SGO en in wat mindere mate GDD. De aanpak van het werk, de toerusting, toont veel gelijkenis.

Voor ons was doorslaggevend in de ontwikkelingen dat de visieontwikkeling en uitvoering van het werk gekoppeld blijven. Het aanbieden van materialen, cursussen en methodieken en het concrete werk in de gemeenten, kan niet los worden gemaakt van de visie op het werk zoals we die vanuit de bijbel leren. Die zal steeds het werk moeten sturen. En tegelijkertijd vragen de ontwikkelingen zoals die zich in allerlei concrete situaties voordoen, de actuele situaties die we in het werk tegenkomen ook steeds weer om confrontatie met en eventueel doorontwikkeling van de visie. Om daar dan vervolgens de praktijk weer mee te dienen.

Kijkend naar het uiteindelijke rapport van de WAD kan DTEG zich goed vinden in de uitkomsten van het proces dat we samen met vier (later drie) andere deputaatschappen hebben doorlopen. DTEG staat achter de voorstellen vanuit de WAD.

6.10 Theologisch missionair werker (besluit 8)

6.10.1 Aanleiding

In de afgelopen jaren hebben zowel deputaten ASE als DTEG geconstateerd, dat er regelmatig vraag is naar de inzet van een deskundige, theologisch geschoolde en ook praktisch inzetbare missionair werker.

Ook hebben wij geconstateerd dat de principiële en praktische ondersteuning van reeds langer bestaande evangelisatiegemeenten en nieuw-ontstane projecten van gemeentestichting en van concrete evangelisatieplannen vaak om een langdurige intensieve begeleiding vraagt. Een missionair werker in algemene dienst kan in die gevallen voor een langere periode gedetacheerd worden in een bepaalde gemeente ten behoeve van een concreet project.

Bovendien is het proces om tot een visie te komen met betrekking tot gereformeerde evangelisatie en gemeentestichting een intensieve klus, die vraagt om door een vrijgesteld iemand geklaard te worden, terwijl het daarnaast zeer wenselijk is dat deze theoretische visievorming ook direct in praktijk gebracht kan worden en aan de praktijk getoetst kan worden.

6.10.2 Opdracht

De Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 gaf aan DTEG en de deputaatschappen ASE en ZHT de opdracht 'een studie te verrichten om te komen tot het aanstellen van een theologisch missionair werker in algemene dienst' en hiervoor een projectplan op te stellen (Acta art. 114, besluit 8). Dit moest in goed overleg met de Theologische Universiteit in Kampen gebeuren.

6.10.3 Voortgang

In juni 2006 is er een werkgroep ingesteld bestaande uit vier personen namens de vier hierboven genoemde instanties.

Standpunt ZHT

In januari 2007 liet ZHT weten, voorlopig geen reden te zien om tot aanstelling van een theologisch missionair werker in algemene dienst te komen. Twee redenen lagen daaraan ten grondslag. Allereerst sprak ZHT uit een inhoudelijke voorkeur te hebben voor een organisatorisch-institutioneel onderscheid tussen alle vormen van toerusting voor bestaande gemeenten binnen één deputaatschap en een extern-missionair deputaatschap voor visieontwikkeling, toerusting en coaching in het zendings- en evangelisatiewerk. Voor het gemeentelijke toerustingswerk bestaan reeds kerkelijk werkers en voor het toerusten van vrijgestelde evangelisatiepredikanten heeft ZHT veel knowhow in huis.

Bovendien is ZHT van mening dat het onderscheid tussen 'gemeenteopbouw (vanuit een missionair perspectief)' en 'geïnstitutionaliseerde gemeentestichtingsprojecten' voldoende groot is om éérs helderheid te verkrijgen over de beste institutionele vormgeving. Alleen binnen die kaders wil ZHT de taken van theologisch missionair werker in algemene dienst een plek geven en naar de financiële en personele middelen te gaan zoeken om die taken ook te realiseren. Vandaar dat ZHT aan de resultaten van de WAD voorrang wil geven en hangende de mogelijke verregaande organisatorische samenwerking van alle toerustende deputaatschappen in dit stadium niet verder mee wilde werken aan voorstellen tot aanstelling van een theologisch missionair werker.

Ook in juni 2007 en juli 2007 heeft ZHT zijn standpunt herhaald om aan het WAD-proces voorrang te geven en de uitkomst over de aanstelling van een theologisch missionair werker uit de WAD-voorstellen en -besluiten te laten rollen.

Zonder verdere inbreng van zijn kant geeft ZHT DTEG de volle ruimte om gewoon te doen wat DTEG meent te moeten doen. "Jullie gaan alvast een stap verder en proberen die middelen te reserveren bij de GS. Dat kan en wellicht ziet de GS het zitten dat te doen" - aldus de reactie die ZHT op 24 september 2007 gaf n.a.v. ons conceptvoorstel.

Standpunt ASE

ASE gaf in november 2006 aan, dat de kerken geholpen en gesteund kunnen worden door middel van visieontwikkeling en daarop aansluitend praktijkwerk. De kerken zouden iemand moeten vrijstellen om een gereformeerde visie op evangelisatie en gemeentestichting bij te houden en verder te ontwikkelen. Vanuit een gezonde gereformeerde visie kan een theologisch missionair werker werken aan een goed praktijkaanbod en ingezet worden bij de diverse evangelisatiegemeenten en gemeentestichtingsprojecten, die nu vaak een beroep doen op allerlei organisaties buiten onze kerken die niet altijd een gereformeerde input leveren.

Medio augustus 2007 liet ASE echter weten, dat men op een aantal praktische overlappunten voorrang geeft aan besluitvorming op het organisatorische vlak. Daarom wil ASE de uitkomst en het oordeel van de GS van 2008 over de WAD afwachten, alvorens met concrete voorstellen te komen tot aanstelling van een theologisch missionair werker.

Ook ASE meent dat met deze pas op de plaats niet de wensen van DTEG op dit vlak lam gelegd hoeven te worden.

Mening ThUK

Uit gesprekken begin juli 2007 met de Theologische Universiteit te Kampen kwam naar voren dat bij de aanstelling van een theologisch missionair werker het verstandiger is om in doelen en producten te denken dan om een nieuwe persoonsgebonden functie in te stellen. De ThUK vindt het in elk geval belangrijk dat ongeacht de uitkomst van organisatorische processen het missionaire loket voor alle soorten evangelisatieactiviteiten binnen Nederland duidelijk herkenbaar blijft.

Wanneer duidelijk gemaakt kan worden wat werkelijk nodig is op het gebied van missionaire toerusting, visievorming en coaching, kunnen er nu al concrete voorstellen gedaan worden. De GS van 2008 zal dan, bij een positief besluit, binnen de nieuwe organisatiestructuur ook de ruimte hiervoor creëren en de nieuwe kaders aangeven.

Verwerking DTEG

DTEG neemt de gedachte van de ThUK om niet zozeer te focussen op de instelling van een nieuwe kerkelijke functie maar meer te kijken naar producten en doelen over.

In tegenstelling tot ASE en ZHT is DTEG van mening, dat organisatorische processen binnen de gehele kerkelijke en synodale structuur er niet toe mogen leiden dat pas na de totstandkoming daarvan (dus op de GS van 2011!) concrete voorstellen gedaan kunnen worden om tot invulling van reeds in 2005 door de GS gehonoreerde missionaire wensen en verlangens te komen.

DTEG acht het integendeel zeer wenselijk om van de komende synode ruimte te krijgen om de taken en producten die de theologisch missionair werker zou moeten vervullen, mogelijk te maken. Daarbij laat DTEG het graag aan de wijsheid van de komende GS over om te bepalen welke organisatorische manier de beste is om tot uitvoering van dit besluit over te gaan.

6.10.4 Projectplan aanstelling theologisch missionair werker in algemene dienst

DOELEN EN TAKEN

De inhoud die centraal staat bij de werkzaamheden binnen het project 'Theologisch missionair werker' wordt hieronder beschreven aan de hand van doelen en taken.

- a. Het uitwerken van bijbels-theologische visievorming m.b.t. gereformeerde evangelisatie en gemeentestichting, toegespitst op:
- b. Het bieden van principiële en praktische ondersteuning (scholing en toerusting) van de missionaire teams van reeds langer bestaande evangelisatiegemeentes en nieuw ontstane projecten van gemeentestichting in de ASE-gemeenten en –projecten en andere projecten.
- c. Bijdragen aan de vorming van visie op de plaats van deze gemeenten en projecten in het kerkverband.
- d. Het bieden van principiële en praktische ondersteuning aan concrete evangelisatieplannen waarbij een langdurige intensieve begeleiding noodzakelijk is (trajectbegeleiding)
- e. Toetsen en evalueren van de visie en de praktische uitwerking daarvan op basis van ervaringen in de praktijk en confrontatie met de bijbelse grondlijnen; doen van voorstellen voor bijstelling en/of verdere ontwikkeling.
- f. Persoonlijke betrokkenheid bij de ontwikkeling van concrete nieuwe evangelisatieplannen en daartoe desgevraagd missionair onderzoek doen.
- g. Missionaire werkers in Nederlandse taalgebied informeren, stimuleren en motiveren door onderzoek, artikelen (theologisch-missionair en praktisch), interviews en bezoeken.
- h. Het schrijven van informerende en motiverende artikelen over het missionaire werk voor kerkelijk gereformeerd Nederland in de verschillende kerkelijke bladen. Verzorgen van lessen (ThUK, opleiding kerkelijk werk) en lezingen/presentaties.
- i. Overleg en afstemming van de missionaire visie en de uitvoering van het werk met deputaatschappen/instellingen als ASE, SGO, ThUK en ZHT (IRTT).
- j. Overleg en afstemming met de CGK en IZB.

MEERWAARDE

De meerwaarde van dit voorstel ligt in het dicht bij elkaar brengen van theorie en praktijk en de brede motiverende werking die hiervan uitgaat voor de kerken. Daarnaast is er ook een directe invloed van theorie en praktijk op elkaar in de vorm van structurele analyse, evaluatie en ontwikkeling.

Dit kan worden bereikt door de georganiseerde opleiding en begeleiding van missionaire werkers, het regelmatig publiceren over missionaire achtergronden en projecten, en het systematisch ondersteunen van evangeliserende gemeentes en missionaire gemeentestichtingprojecten.

UITVOERING

De uitvoering van het project 'Theologisch missionair werker' bestaat uit 3 fasen.

Fase 1: 2e helft 2008 – medio 2009

Deze fase is vooral bedoeld om personen te vinden die geschikt geacht worden om vorm te gaan geven aan de doelen en taken van een 'Theologisch missionair werker'.

Er zijn meerdere competenties die van belang zijn en die elkaar kunnen versterken als ze in

meerdere personen worden gevonden. Er zal gezocht worden naar deskundige, theologisch geschoolde, en ook praktisch inzetbare, missionair bevlogen personen.

Competenties waar we aan denken omvatten o.a. verdergaande bezinning op de achterliggende visie op evangelisatie en gemeentestichting en de concrete toepassing daarvan. Dit kan het best door een vrijgestelde, theologisch opgeleide werker gebeuren. Iemand die vanuit de missionaire praktijk en in samenwerking met de werkers in de praktijk, de ontwikkeling van visie kan voeden, evalueren, en voorstellen kan doen voor bijstelling. Bovendien moet hij/zij hier ook over kunnen publiceren.

Omdat hier een kruisbestuiving tussen theorie en praktijk moet plaatsvinden zoeken we personen die kunnen en willen samenwerken (met DTEG en ThUK bijvoorbeeld), 'netwerken' en publiceren. DTEG ziet in het verlengde hiervan een taak liggen voor de komende jaren¹³, met name in de vertaling en ontsluiting van de opgedane kennis en ervaring om het aan de kerken beschikbaar te stellen voor implementatie in de eigen gemeente.

De (beperkte) kosten in deze fase worden binnen de financiële mogelijkheden van DTEG opgevangen.

Fase 2: medio 2009 – 2011

Het daadwerkelijk uitvoering geven aan de inhoud van het project 'Theologisch missionair werker'. De inzet van missionair werkers voor principiële en praktische ondersteuning van reeds langer bestaande evangelisatiegemeenten en nieuw-ontstane projecten van gemeentestichting en van concrete evangelisatieplannen.

De opgedane kennis en ervaring kan vervolgens ingezet worden in onderwijs aan de ThUK en de opleiding kerkelijk werk.

Overleg en, waar mogelijk, samenwerking met bijvoorbeeld Deputaten Evangelisatie van de CGK en de IZB is van belang om effectief te werken en zaken op elkaar af te stemmen. Maar ook de goede samenwerking met ASE, SGO, ThUK en ZHT (IRTT) is van doorslaggevend belang in de uitwerking van het werk.

Bij deze werkzaamheden wordt niet alleen de visie in en aan de praktijk getoetst, geëvalueerd en ontwikkeld, maar hierover kan ook worden gepubliceerd.

De resultaten van het project worden schriftelijk aan de synode van 2011 ter beschikking gesteld. Daarbij wordt een gemotiveerd voorstel gedaan voor het nemen van een besluit tot het doorgaan of stopzetten van het project.

De kosten voor deze fase zijn verantwoord in de financiële onderbouwing.

Fase 3: na 2011

Na evaluatie van de activiteiten zoals deze zich in fase 2 ontwikkeld hebben, voorziet het projectplan in continuering van het project in fase 3.

Op de synode van 2011 wordt besloten over het al of niet voortzetten van het project TMW.

Wanneer besloten wordt tot voortzetting van het project zullen de resultaten van de evaluatie daarin betrokken worden en wordt er opnieuw naar de inhoud van de functie(s) gekeken.

Wanneer er besloten wordt tot afsluiting van het project zal dat vergezeld gaan van een verantwoording van de motieven.

KOSTEN, OPBRENGSTEN EN FINANCIËLE ONDERBOUWING

Wanneer de synode besluit het voorstel te honoreren leidt dat tot de bijbehorende quotumaanvraag:

Quotumaanvraag:

		2009	2010	2011
Besluit 7.3	TMW	45.000	90.000	90.000

De gespecificeerde begroting van de kosten en opbrengsten van het besluit TMW zijn in Bijlage VII opgenomen.

Kosten

- De kosten zijn begroot op basis van een inschatting van het aantal uren voor genoemde taken. Dit betreft een ruwe schatting; ervaringscijfers ontbreken.
- Om bovenstaande reden geen aanpassing voor inflatie over de periode 2009-2011
- De kostprijs van TMW-taken wordt begroot op € 50,- per uur.

¹³ In 2006 en 2007 zijn al activiteiten met en voor diverse projecten gestart, deels i.s.m. ASE.

- d. Bijdragen begroot op basis van verwachte diensten en prijsstelling.
- e. Aanstelling van een TMW-er in de loop van 2009 (2e helft 2009).

Mogelijke opbrengsten:

- a. Inzet in gemeenten wordt volgens DTEG-tarief berekend (€ 50 per uur).
- b. Werk voor derden (ThUK en opleiding Kerkelijk Werk) worden op uurbasis volledig doorberekend.
- c. Werk in dienst van andere deputaatschappen dan waarvoor aangesteld wordt volledig doorberekend.

Opmerking: De intentie bestaat ASE-gemeenten te helpen en te ondersteunen. Mogelijke opbrengsten vanuit deze doelgroep zijn niet meegenomen in de begroting.

VOORSTEL

Vooropmerkingen

DTEG heeft steeds gestreefd naar een zo groot mogelijke consensus over de aanstelling van een TMW. De voortdurende insteek van DTEG was daarbij: werken aan missionaire toerusting op gebied van visie en praktijk als het gaat om grotere evangelisatieprojecten binnen en buiten bestaande gemeentes. Daarbij ligt het voor de hand om dit alles onder één noemer te brengen, zo mogelijk binnen één samenwerkende organisatie.

Aangezien DTEG als enige van de drie deputaten het wel wenselijk vindt om deze synode te dienen met een voorstel omtrent de aanstelling van een theologisch missionair werker in algemene dienst, heeft DTEG, met verwerking van de opmerkingen door de Theologische Universiteit gemaakt, een projectplan opgesteld. DTEG stelt voor om dit projectplan met financiële onderbouwing te aanvaarden.

In Bijlage VI vindt u een uitvoerige rapportage van de vergaderingen en gesprekken die gevoerd zijn, alsmede een schematisch overzicht van de verschillen tussen ZHT en DTEG m.b.t. de vraag waar visievorming, toerusting en coaching van het missionaire evangelisatiewerk binnen Nederland vorm moet krijgen. DTEG dringt er daarbij, in nauwe aansluiting bij de wensen en uitspraken van de vorige twee generale synodes en gehoord de adviezen van de ThUK, op aan om binnen Nederland alle missionaire begeleiding in één deputaatschap onder te brengen.

CONCEPTBESLUIT

zie hoofdstuk 5.3, Besluit 9.

7. FINANCIËN

7.1 Algemeen

De opdrachtomschrijving voor de periode 2006-2008 is gericht op kerntaken van DTEG. Dit heeft gevolgen voor de taken en verantwoordelijkheden van deputaatschap en Centrum. De verantwoordelijkheden tussen bestuur als beleidsvormend instrument en het Centrum als uitvoerend orgaan moesten opnieuw uitgewerkt worden. Dit is een voortdurend proces. De afbakening van taken neemt niet weg dat er intensief contact is tussen deputaten en Centrum.

Met de goedgekeurde driejaarlijkse begroting en toegekende quota als uitgangspunt wordt jaarlijks een begroting op basis van de plannen voor het komend jaar opgesteld. Elk trimester geeft een inhoudelijke en financiële rapportage inzicht in de voortgang. Jaarlijks en indien nodig tussentijds vindt overleg plaats met F&B.

7.2 Financieel beleid

DTEG richt zich op het uitvoeren van de synodeopdrachten binnen de daarvoor beschikbare middelen. Binnen de synodecyclus van drie jaar streeft DTEG naar een financieel resultaat van nihil, op deze wijze kunnen doelstellingen die in het ene jaar door onvoorziene omstandigheden niet zijn gehaald, het volgende jaar aandacht krijgen.

- Het financieel beleid van de synode vastgelegd in de memo 'Financieel beleid en administratieve organisatie' is uitgangspunt.

- Jaarlijks vindt accountantscontrole van de jaarrekening plaats. Tevens heeft met terugwerkende kracht accountantscontrole over de jaren 2002-2004 plaatsgevonden. Over alle jaren is een goedkeurende verklaring afgegeven. De adviezen van de accountant worden ter harte genomen.
- De indeling van activiteiten van het centrum naar de vier werkvelden geven inzicht in de inzet van middelen (zowel financieel als personeel, inclusief vrijwilligers). Gestreefd wordt naar een evenwichtige verdeling tussen de vier werkvelden, op basis van de synodeopdracht en rekening houdend met beschikbare menskracht. Het beleid hieromtrent dient verder ontwikkeld te worden.
- DTEG probeert door middel van haar prijsbeleid met dezelfde quotumdruk meer kerken te dienen met haar diensten (zie het kopje 'Prijstelling').
- Het besluit Evangelie & Moslims is verwoord in hoofdstuk 6.4 van de vorige synoderapportage. De financiële consequenties van de inspanningen van DTEG voor E&M zijn vastgelegd in een richtlijn die door E&M en DTEG is vastgesteld.

De opbrengsten van DTEG bestaan uit:

- quota
- deelnemersgelden TTA
- abonnementsgelden *ZOUT*
- overige (percentage winkelverkoop, giften, e.a.)
- rente

De kosten bestaan uit:

- directe lasten t.b.v. de werkvelden PP, TTA, en PR
- lonen, sociale lasten, pensioenen en overige personeelskosten
- kantoorkosten

Prijstelling TTA

Van de vier werkvelden is TTA het enige werkveld dat in aanmerking komt voor het genereren van opbrengsten. De kosten van de overige werkvelden komen ten laste van de quota. De abonnementsgelden op het blad *ZOUT* vormen daarop een uitzondering.

Met het prijsstellingbeleid probeert DTEG:

- de quotumdruk te verlagen en meer 'marktwerking' te laten plaatsvinden;
- betrokkenheid van gemeenten en gemeenteleden te bewerkstelligen;
- bewustwording en prioriteitstelling bij de inzet van beschikbare middelen binnen een gemeente te bevorderen.

Bij de prijsstelling worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- TTA moet voor iedere gemeente bereikbaar zijn;
- de prijs van TTA is niet afhankelijk van degene die de TTA verzorgt;
- er is geen onderscheid in prijsstelling w.b. geografische ligging van de gemeente;
- qua prijsstelling niet uit de pas lopen ten opzichte van andere deputaatschappen.

In de richtlijn prijsstelling zijn de volgende elementen vastgelegd:

- prijsstelling TTA o.b.v. 75% dekking van de directe kosten voor GK's, 100% dekking voor andere gemeenten;
- vast bedrag voor reiskosten per dagdeel;
- regeling voor beperkt bemiddelde gemeenten;
- leveringsvoorwaarden.

7.3 Ontwikkelingen 2006 – 2008

Projectgroepen

De organisatie van verschillende projectgroepen wordt meer en meer ondergebracht bij het Centrum. In mei 2006 is de projectgroep 'Basiscursus Evangelisatie' ondergebracht bij het Centrum, de financiële afwikkeling heeft plaatsgevonden. Het bestuur van de stichting Werkgroep Bijbelcursus heeft aangegeven de verdere ontwikkeling en de financiële middelen over te willen dragen aan DTEG. De (juridische) afwikkeling zal plaatsvinden in november 2007. Met deze ontwikkelingen is de projectgroep '*ZOUT*' de enige projectgroep die aangestuurd wordt door een externe projectleider.

Vier werkvelden

- De activiteiten van het Centrum zijn onderverdeeld naar vier werkvelden. De indeling van deze werkvelden is gebaseerd op de synodeopdracht 2005-2007. We onderscheiden:
- Productvernieuwing en portfolio (PP): hierbinnen krijgt nieuw beleid vorm, worden activiteiten ontwikkeld en producten up-to-date gehouden;
- Toerusting, training en advies (TTA): dit betreft het operationele werk van het centrum: gemeente- en kaderavonden, cursussen, trainingen, trajectbegeleiding, etc.
- Informatie en Promotie (PR): hieronder vallen activiteiten t.b.v. voorlichting aan gemeenten en het uitdragen van de visie;
- Centrale activiteiten (CA): ondersteuning aan de drie werkvelden en overige indirecte activiteiten.
- De indeling naar werkvelden geeft inzicht in de aandacht die naar verschillende werkvelden uitgaat en de ontwikkelingen van het Centrum. Daarnaast maakt de indeling in werkvelden het mogelijk de activiteiten van het Centrum te monitoren en te sturen. Met terugwerkende kracht zijn de activiteiten in 2006 naar deze indeling heringedeeld. Deze indeling is gekwantificeerd met ingang van de jaarrekening 2006, zodat in het jaar 2007 vergelijkingsmateriaal beschikbaar is.

Personele bezetting

Het werk binnen het Centrum wordt verricht door personeel in loondienst (2005: 4,55 FTE, 2006: 4,57 FTE en 2007: 4,11 FTE), consultants, freelancers en vrijwilligers. Het Centrum heeft in de periode najaar 2005 tot zomer 2007 te kampen gehad met een hoog ziekteverzuim bij de leiding. Hierdoor konden geplande werkzaamheden maar ten dele worden uitgevoerd. Dit is een oorzaak van het positieve resultaat in de jaren 2005 en 2006. De toename in loonkosten (vanaf 2006), ondanks minder FTE's wordt veroorzaakt door verzwaring van de 'top'. Dit was uit het oogpunt van continuïteit van de werkzaamheden en kwetsbaarheid van de organisatie een noodzaak.

Cursussen

De ervaring leert dat de levenscyclus van cursussen steeds korter wordt. Een cursus dient na twee tot vijf jaar geüpdate te worden, wil deze aan de eisen van de tijd voldoen. Dit heeft gevolgen voor de verdeling van de aandacht binnen de werkvelden richting PP.

Maatwerk

Er is meer vraag naar maatwerk. Dit heeft de financiële consequentie dat relatief meer voorbereidingstijd nodig is voor TTA, de 75% dekking wordt moeilijk haalbaar.

7.4 Plannen 2009 – 2011*Plannen met betrekking tot het Centrum*

De beleidlijnen voor 2009–2011 zijn weergegeven in hoofdstuk 4, de plannen van het Centrum zijn in de verschillende paragrafen van hoofdstuk 6 concreet aangegeven. Deze zijn gebaseerd op de voortzetting van de synodeopdracht, zoals verwoord in besluittekst 7.1. DTEG vraagt voor de uitvoering van dit beleid (afgezien van een inflatiecorrectie) geen verhoging van de quota aan.

DTEG zoekt naar mogelijkheden om met de huidige quota meer diensten te kunnen verlenen. Dit streven heeft uitwerking gekregen in het prijsbeleid en het personeelsbeleid.

De functies van de huidige werknemers zijn verzwaard; er is een verschuiving van uitvoerend/ondersteunend naar beleidsontwikkelen/aansturend/leidinggevend (van de 4,11 FTE in 2007 is 2,67 FTE leidinggevend c.q. beleidsontwikkelen). Hiermee wordt de continuïteit van de diensten beter gewaarborgd. In de begroting 2009-2011 wordt uitgegaan van de minimaal gewenste bezetting van 3,39 FTE. Hiervan is 2,67 FTE beleidsontwikkelen c.q. leidinggevend en 0,72 FTE ondersteunend personeel.

Specifieke aandachtspunten in de komende periode zijn

- het opleiden en trainen van freelancers. Zij kunnen een belangrijk deel van Toerusting, Training en Advieswerk uitvoeren. Hiermee worden opbrengsten gegenereerd, zodat de inzet van freelancers waarschijnlijk budgetneutraal kan plaatsvinden.
- het onderhouden en uitbreiden van het vrijwilligersnetwerk.

Nieuw beleid

DTEG doet een aantal nieuwe voorstellen en ondersteunt het voorstel van E&M. Het betreft de voorstellen:

- Besluit *ZOUT*: hoofdstuk 5.2.
- Besluit theologisch missionair werker: hoofdstuk 5.3.
- Besluit E&M: hoofdstuk 5.4.

7.5 Financieel overzicht en quotumaanvraag

Met ingang van het jaar 2006 is gekozen voor een nieuwe opstelling van de jaarcijfers. Deze opstelling geeft meer inzicht in de kostensoorten en is conform de opstelling in het maatschappelijk verkeer. Om deze reden is de verantwoording over 2005 apart opgenomen.

Vanaf 2006 vindt binnen het Centrum urenregistratie plaats. Sindsdien is er inzicht in de verdeling van tijd over de activiteiten binnen de vier werkvelden. Met dit instrument kan de leiding meer sturing geven.

Vanaf 2006 wordt in de jaarrekening een bijlage opgenomen waarin de verdeling van de kosten en opbrengsten over de vier werkvelden wordt gepresenteerd.

In de begroting 2009-2011 zijn de voorstellen uit de besluiten uit 5.1, 5.2 en 5.4 opgenomen.

- *ZOUT*: De gespecificeerde begroting van kosten en opbrengsten van besluit *ZOUT* zijn in Bijlage V opgenomen. De quotumaanvraag ad € 47.500 is berekend op het prijsniveau van 2007. Gecorrigeerd voor inflatie bedraagt de aanvraag voor 2009 tot en met 2011 respectievelijk: € 50.000, € 51.000, € 52.000. Bij afwijzing van de synode het voorstel *ZOUT* vanuit een quotum te financieren, blijven de opbrengsten in de vorm van abonnementsgelden gelijk; de kosten zullen bij een oplage van 20.000 € 8.000 à € 9.000 per jaar lager liggen. De oplage van 48.000 kost in zijn totaliteit maar € 8.000 à € 9.000 meer, dan een oplage van 20.000 stuks.
- Theologisch missionair werker: de gespecificeerde begroting van de kosten en opbrengsten van besluit TMW zijn in Bijlage VII opgenomen.
- E&M: het besluit 5.4 heeft geen consequenties voor de quotumdruk.

Quotumaanvraag

DTEG streeft naar voortzetting van de synodeopdracht zonder verhoging van de quotumdruk, anders dan de inflatiecorrectie van 2,5%.

Uitgaande van goedkeuring van bovengenoemde voorstellen verzoeken wij u, op basis van de besluiten genoemd in de hoofdstukken 5.1, 5.2 en 5.3, om de volgende bijdragen over 2009-2011:

		2009	2010	2011
5.1	DTEG	275.000	282.000	289.000
5.2	ZOUT	50.000	51.000	52.000
5.3	TMW	45.000	90.000	90.000
	Totaal	370.000	423.000	431.000

De onderliggende begroting is separaat verzonden aan deputaten F&B, waarbij ook de realisatie 2005 en de begroting 2006 (oude opzet). De uitgangspunten bij de begroting zijn:

- a. Quota: aanpassing voor inflatie van 2,5% per jaar;
- b. Deelnemersgelden begroot op basis van verwachte diensten;
- c. Verkooppublicaties: Abonnementsgelden *ZOUT* tot en met 2008;
- d. Directe kosten houden direct verband met de baten;
- e. De loonkosten zijn gebaseerd op de minimaal gewenste personeelsbezetting van 3,39 FTE. Er is rekening gehouden met voorwaarden uit de CAO-Welzijn en inflatie van 2,5%;
- f. Overige personeelskosten: opvallende stijging consultants en freelancers betreft voornemen meer freelancers te zoeken, te trainen en in te zetten;
- g. De overige kosten zijn conform verwachting (waaronder inflatie). Deze zijn relatief laag ten opzichte van andere organisaties.

BIJLAGEN**BIJLAGE I****Overzicht medewerkers***Kantoormedewerkers*

Peter Wierenga	directeur	1 fte
Jurrien Robbe	consulent	1 fte
Harold Meerveld	consulent	0,44 fte
Annemarie Roth	bureaucoördinator	0,67 fte
Rie van der Woude	administratief medewerker	0,44 fte

Han Beeuwkes	vrijwilliger	0,4 fte
Rianne Hagg	vrijwilliger	
Jan Johannes	vrijwilliger	
Anck Baas	vrijwilliger	

Freelancers

Gina Boekema
 Rudolf de Vries
 Hans van Arkel
 Wabe Bakker
 Jasper Klapwijk
 Antje Robbe

Projectleiders (vrijwilligers)

Henk Lingeman	ZOUT
Catharina Tamminga	Oké
Pieter en Petra van Essen	Kinderspaarbijbel

BIJLAGE II**De rol van de secundi binnen DTEG**

Secundi van deputaatschappen zijn doorgaans slechts op afstand betrokken bij het betreffende deputaatschap. Soms komen ze in actie als één van de deputaten een conflicterend belang heeft bij de uitvoering van een taak van het deputaatschap. Soms ook volgt één van de secundi een primus op bij diens aftreden.

Binnen DTEG krijgen secundi verslagen van vergaderingen en ander relevant materiaal. De vraag is opgekomen of we hen intensiever kunnen of willen gebruiken. Hierover zijn we met de secundi in gesprek geweest.

Er is bij ons geen regel bekend waaruit zou blijken dat het bezwaarlijk is om secundi te betrekken bij het werk van het deputaatschap. Om te voorkomen dat secundi zodanig bij het werk van het deputaatschap betrokken worden, dat het onderscheid tussen primus deputaten en secundi verdwijnt verdient het aanbeveling duidelijkheid te geven over de randvoorwaarden:

- secundi nemen geen taken van deputaten voor hun rekening, maar kunnen wel aanvullende werkzaamheden doen;
- secundi worden bij de uitvoering van werk gekoppeld aan een primus die verantwoordelijk blijft voor voortgang en rapportage;
- secundi worden alleen ingeschakeld na goede afstemming over wensen en beschikbaarheid van de secundi.

In gezamenlijk overleg met de secundi zijn een aantal mogelijkheden verkend om ze meer bij het werk van DTEG te betrekken en een deel daarvan wordt ook in praktijk gebracht :

- secundi ontvangen verslagen en andere relevante stukken, worden periodiek voor DTEG vergaderingen uitgenodigd, wonen DTEG bijeenkomsten bij en hebben een abonnement op

- de communicatiekanalen van DTEG (*ZOUT*, A@nsteker);
- de secundus kan worden ingezet binnen een project, waarbij gelijk ook de betrokkenheid en het kennisniveau van de secundus vergroot wordt. Dit kan zonder beperkingen in de verantwoordelijkheid;
- secundi kan gevraagd worden om – gelet op hun competenties – deeltaken uit te voeren die tot het werk van een primus behoren. Daarbij vindt een koppeling plaats aan een primus. Dit wordt in praktijk gebracht binnen het onderzoek naar het aanstellen van een theologisch missionair werker;
- aan secundi wordt soms gevraagd om als klankbordgroep te opereren voor het werk van DTEG. Bijvoorbeeld voor periodiek evaluerend commentaar op *ZOUT*, publicaties, website enz., voor het geven van commentaar op beleidsstukken, voor het meedenken bij de visieontwikkeling, en het geven van feedback op prioriteitstellingen;
- secundi kunnen worden betrokken bij de organisatie van evenementen zoals bv. het congres, netwerkdagen enz.;
- secundi kan worden gevraagd om nuttige bijeenkomsten voor DTEG te bezoeken als er geen primus beschikbaar is en daarover kort te rapporteren.

Bijlage III

Verslag van het visiecongres

Conform opdracht heeft DTEG op 30 September 2006 haar Visiecongres gehouden in Amersfoort onder de titel: *Kerk waar ben je?*

Doelstelling van dit congres was:

- input verkrijgen uit de kerken voor de doorontwikkeling van ons visiedocument richting de toekomst.
- Informatie verzamelen rond dit thema.
- De kerken inspireren haar missionaire taak te verstaan.

Een kleine 200 bezoekers (gemotiveerde predikanten, kerkenraad en commissieleden en belangstellenden) beleefden een gevarieerde en zeer inspirerende dag in Amersfoort.

In de morgen een lezing van Stephan Paas met als titel: *Kerk en toetreders*. In de middag een pittige forumdiscussie tussen A. de Rover, C. Haak, en T. de Ruiter onder leiding van ds. S. van der Lugt.

Tussendoor een groot aantal workshops, geordend naar onderwerp:

Bezinning

workshop > Bewogenheid is de basis	- Arie de Rover
workshop > Crisis of Kans	- Peter Wierenga
workshop > De derde kerk	- Kees Haak
workshop > De Geest en bewogenheid	- Ton de Ruiter
workshop > Wie doet evangelisatie?	- Klaas v.d. Geest

Bouwstenen

workshop > Alleen het schip zal verloren gaan	- Johan Timmer
workshop > Diaken en evangelist	- Hans de Wolf
workshop > Door verandering leiden	- Jan Holtland
workshop > Lessen van het front	- Henk Drost
workshop > Multicultureel samenleven	- Simon van der Lugt

Voorbeelden

workshop > Maastricht visie en praktijk	- Jacob Glas
workshop > Werken vanuit visie	- Henk Drost

Programma's

workshop > Gesprekken met mensen (EE4)	- Jacob Glas
workshop > Praktijk en visie van Emmaüs	- Jasper Klapwijk en Gina Boekema
workshop > Trajectbegeleiding van toetreders	- Jurrien Robbe

BIJLAGE IV

ZOUT – Onderbouwing van het voorstel

In hoofdstuk 6.5 heeft DTEG op hoofdlijnen gerapporteerd over het evangelisatiemagazine *ZOUT*. Deputaten hebben de wenselijkheid uitgesproken om *ZOUT* op elk adres te bezorgen.

In deze bijlage vindt u op twee punten een meer uitvoerige rapportage en onderbouwing van het voorstel om te komen tot één kwartaalblad waarin alle toerusting en informatie op evangelisatiegebied in het Nederlandse taalgebied onder gebracht wordt, en dat per 1 januari 2009 op alle kerkadressen bezorgd zou moeten worden.

Invulling en opzet van het hernieuwde evangelisatiemagazine ZOUT

DTEG wil van *ZOUT* een kerkbreed evangelisatiemagazine maken, waarin zo breed mogelijk informatie over evangelisatie door kerken, projecten en christenen, toerusting voor kerkenraden, commissies, projectteams en gemeenteleden, en een gereformeerde visie op evangelisatie en gemeentestichting geboden wordt.

Daarom streeft DTEG ernaar om in elk kwartaalnummer één van de evangelisatieprojecten in Nederland (en België) de ruimte te geven zich te presenteren en zo de lezers te informeren en te motiveren om in de eigen plaats ook missionair te zijn.

Daarnaast wil DTEG gebruik kunnen maken van een vaste schrijverspool voor de meer inhoudelijke artikelen.

DTEG heeft daarom alle medewerkers aan de evangelisatieprojecten binnen de Gereformeerde Kerken in Nederland aangeschreven met de concrete vraag aan ieder project:

Willen jullie 1x per 1½ à 2 jaar een artikel van 2 pagina's schrijven in het hernieuwde evangelisatiemagazine *ZOUT* over jullie missionaire project?

En secundair:

Zijn er onder jullie belangstellen om deel te nemen aan de schrijverspool die met vaste regelmaat inhoudelijke artikel op het gebied van evangelisatie, missionaat en gemeentestichting wil schrijven?

In reactie op deze brief hebben de volgende projecten meteen aangegeven graag hun medewerking te verlenen:

- Amstelproject
- Amstelveen - Stadshartkerk
- Bergen op Zoom
- Enkhuizen
- Lichtenvoorde
- Maastricht
- Rijnmond – MAR (moslims)
- Rijnmond – MAR (Antillianen)
- Rijnwaarde - Utrecht
- Venlo

Voor de schrijverspool kunnen we structureel of incidenteel een beroep doen op de volgende personen:

- Ds. C. van de Beek (missionair predikant te Lichtenvoorde)
- Ds. K. van de Geest (deputaat Evangelisatie)
- Ds J. Glas (missionair predikant te Maastricht)
- Ds. C.J. Haak (universitair docent missiologie te Kampen)
- Ds. A.A. Kramer (predikant te Zwolle-Berkum, voorheen missionair predikant te Gent)
- Ds. R.J. Meijer (missionair predikant te Amsterdam)
- Ds. Joh. A. Schelling (missionair predikant te Venlo)
- Ds. A. de Rooter (missionair predikant te Enkhuizen)
- Ds. W.J.M. Vreugdenhil (missionair predikant te Amstelveen)
- Ds. M. de Vries (missionair predikant onder moslims in Rijnmond)
- Br. B.P. Wierenga (directeur Centrum Evangelisatie)
- Ds. B. van Zuijlekom (missionair predikant onder Antillianen in Rijnmond)

Daarnaast wil DTEG incidenteel gebruik maken van theologen en andere deskundigen binnen de Christelijke Gereformeerde Kerk en de bredere gereformeerde gezindte.

BIJLAGE V**ZOUT – Financiële onderbouwing bij het voorstel**

Tot op heden wordt het evangelisatiemagazine *ZOUT* verspreid via abonnementen. In ruim eenderde van de GK ontvangen alle kerkleden het blad middels een blokabonnement. De kosten hiervoor aan de kerken bedragen bij afname van 10 – 50 exemplaren € 2,25 per jaar + porto en bij meer dan 51 exemplaren € 2,05 + porto.

In de periode 2005-2007 schommelde de oplage van *ZOUT* rond de 19.000

De opbouw van de kosten in de huidige opzet is als volgt:

Kosten (jaarcijfers 2006)		Opbrengsten (jaarcijfers 2006)	
Drukkosten 4x 19.000 ex.	25.429	Abonnementsgelden kerken	47.263
Opmaakkosten 4x 19.000 ex.	7.408		
Verzendkosten 4x 19.000 ex.	6.309		
Personeel en kantoor Centrum	5.888		
TOTAAL	45.034		47.263

DTEG heeft met het oog op verspreiding van *ZOUT* op alle adressen een offerte aangevraagd voor 48.000 exemplaren, uitgaande van 16 pagina's tweezijdig fullcolour op een iets kleiner, maar markanter formaat.

Op grond daarvan baseren wij de kosten voor een kerkbrede verspreiding van het evangelisatiemagazine *ZOUT* als volgt:

UITGAVEN (prijsbasis 2007)		OPBRENGSTEN (voorstel)	
Drukkosten 4x 48.000 ex.	31.000	Quotum kerken	47.500
Opmaakkosten 4x 48.000 ex.	9.000		
Verzendkosten 4x 48.000 ex.	7.500		
Inzet personeel en kantoor	p.m.	Overige geldstromen	p.m.
TOTAAL	47.500		47.500

DTEG wil zelf deze operatie mogelijk maken door de kosten voor de inzet van het personeel op het Centrum in Zwolle uit de eigen begroting te halen.

In de hernieuwde *ZOUT* willen de ASE-gemeenten graag een plaats krijgen om de kerken en de kerkleden te informeren over hun wijze van evangeliseren. Zij geven dan op deze wijze invulling aan de opdracht die ASE tot op dit moment heeft. Op die wijze geven zij invulling aan de opdracht die ASE van de synode ontvangen heeft om "*de kerken tussentijds te informeren ... via andere bestaande kanalen zo vaak dat mogelijk en zinvol is*" (Acta GS 2005, Art. 118, besluit 2f). In de afgelopen synodeperiode heeft ASE hieraan uitvoering gegeven door de uitgave van de informatieve en toerustende bundel *Thuisfront*, waarin de ASE-gemeenten zichzelf én hun visie presenteren.

Door de projecten in *ZOUT* de kerken te laten informeren en motiveren ontstaat er in de toekomst een heldere en eenduidige informatievoorziening naar de kerken. Naast deze projectrapportages is ook participatie door ASE in *ZOUT* voor wat betreft de inhoudelijke artikelen over visievorming en gemeentestichting ons inziens dienend voor de kerken.

Door deze verbreding van de inhoud van *ZOUT* kan wellicht de opdracht aan ASE om de kerken regelmatig te informeren over de ASE-gemeenten vervallen en bij DTEG ondergebracht worden. Annex daarmee zou de synode vanaf 2009 een deel van het huidige quotum van ASE voor dit voorstel kunnen aanwenden om zo de directe kosten van de aanmaak en verspreiding van *ZOUT* voor de gezamenlijke kerken lager uit te laten vallen.

Daarnaast is het zo, dat de ASE-projecten tot nu voor plaatsing van hun informatieve artikelen in *NAAST*/een bedrag van enkele duizenden euro's per jaar kwijt zijn. Voor publicatie in *ZOUT* wordt geen bijdrage gerekend, hetgeen een besparing op het ASE-quotum betekent. Omdat we van ASE op dit punt geen inhoudelijke reactie ontvangen hebben, willen we dit niet als voorstel lanceren, maar slechts nadrukkelijk de synode in overweging geven.

Ook wil DTEG aan andere deputaatschappen die in *ZOUT* zouden willen publiceren (mogelijk SGO en evt. ASE, ZHT en het diaconaal Steunpunt) wél de kosten hiervan doorberekenen. Uit deze opbrengsten zal eerst de inzet van personeel en kantoor op het centrum bekostigd worden en zullen vervolgens in mindering komen op het quotum voor de kerken.

Op deze wijze kan de verspreiding van *ZOUT* op alle kerkadressen gerealiseerd worden zonder dat de lasten voor de gezamenlijke kerken stijgen. Ze worden nu alleen maar gelijkelijk verdeeld. Op dit moment betalen abonneekerken ongeveer € 2,50 per jaar incl. porto, terwijl de andere kerken geen kosten hebben omdat ze *ZOUT* niet ontvangen. Wanneer *ZOUT*-nieuwe-stijl over alle adressen verspreid wordt, betalen alle kerken € 1,00 per jaar. De abonneekerken houden dus een aardige stuiver over en de overige kerken krijgen voor nog geen euro per jaar / € 0,25 per exemplaar een kwalitatief nog hoogstaander blad.

BIJLAGE VI

Uitvoerige rapportage theologisch missionair werker in algemene dienst

1. Opdracht

De Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 nam, op verzoek van DTEG en ASE, het volgende besluit (Acta art. 114, besluit 8):

- a. opdracht te verlenen aan deputaten TEG, ASE en ZHT om in goed overleg met de TU een studie te verrichten om te komen tot het aanstellen van een theologisch missionair werker in algemene dienst. Het onderzoek richt zich op de uitwerking en begrenzing van het beoogde doel van een dergelijke aanstelling, de opdrachtomschrijving en de organisatorische aspecten hiervan;
- b. opdracht te verlenen aan deputaten TEG, ASE en ZHT, in overleg met andere betrokken deputaatschappen en instanties (nader te bepalen) een projectplan op te stellen voor het aanstellen van een theologisch missionair werker in algemene dienst;
- c. de opdrachten a. en b. uit te voeren binnen de bestaande financiële ruimte van het deputaatschap;
- d. opdracht te geven aan de betrokken deputaatschappen aan de eerstvolgende synode verslag te doen van het onderzoek, verantwoording af te leggen van gemaakte keuzes en voorstellen te doen voor de periode na 2008.

De gronden voor dit besluit laten zien, dat de synode duidelijk inziet dat er behoefte is aan voortgaande theologische bezinning op het gebied van visievorming en dat er terecht bij evangelisatieprojecten en evangelisatiegemeenten een structurele behoefte gevoeld wordt om door deskundige, theologisch geschoolde en praktisch inzetbare missionaire werkers begeleid en ondersteund te worden.

2. Werkplan

In het najaar 2005 heeft DTEG het initiatief genomen tot de instelling van de werkgroep theologisch missionair werker (in het vervolg afgekort tot TMW), bestaande uit vier personen, elk uit een van de drie genoemde deputaatschappen en één persoon vanuit de Theologische Universiteit te Kampen, te weten H. Drost (ASE), R.R. Roth (DTEG), B. van der Lugt (ZHT) en C.J. Haak (ThUK).

In de loop van de tijd heeft H. Drost zich teruggetrokken en is hij vervangen door G. Riemer, heeft L.E. Leefink de plaats van R.R. Roth ingenomen en heeft C.J. Haak geen inhoudelijke bijdrage kunnen leveren. Vanaf juli 2007 heeft prof. dr. M. te Velde op persoonlijke titel zijn adviezen gegeven. Waar in deze rapportage sprake is van 'vanuit de ThUK' is daarmee zijn mening, die hij niet officieel namens de ThUK gegeven heeft, weergegeven.

Door omstandigheden kon pas in september 2006 een werkplan opgesteld worden, bestaande uit drie fasen:

Fase 1

Vanuit de wensen van DTEG zoals verwoord in hun rapport, dient daarbij vooral uitgewerkt te worden wat daar geschreven is over de noodzaak voor het aanstellen van een theologisch missionair werker die we vooral voelen bij de volgende zaken:

- bijbels-theologische visievorming m.b.t. gereformeerde evangelisatie en gemeentestichting
- ondersteuning ter plaatse in reeds langer bestaande evangelisatiegemeenten
- ondersteuning ter plaatse bij nieuw ontstane projecten van gemeentestichting
- persoonlijke betrokkenheid bij de ontwikkeling van concrete nieuwe evangelisatieplannen

Het onderzoek dient zich daarom te richten op de vraag, met welk doel en met welke opdracht een theologisch missionair werker in algemene dienst zou moeten worden aangesteld. Daarbij hoort ook de kritische afweging, welke meerwaarde deze werker heeft voor de kerken in het algemeen en voor concrete missionaire gemeenten en evangelisatieprojecten naast de al aanwezige kennis en professionaliteit binnen DTEG, ASE, ZHT en de ThUK.

Fase 2

De uitkomst van Fase 1 wordt eerst besproken binnen de werkgroep TMW.

Fase 3

Als deze eerste onderzoeksfase leidt tot een positieve aanbeveling voor het aanstellen van een theologisch missionair werker in algemene dienst zal de werkgroep TMW overgaan tot de uitwerking van een goed gefundeerd en gedetailleerd projectplan.

In het najaar 2006 is aan de leden van de werkgroep gevraagd om analyses te geven en materialen aan te dragen om na evaluatie als uitgangspunt te kunnen worden gebruikt voor een goed gefundeerd en gedetailleerd projectplan. Ditzelfde is aan Deputaten Evangelisatie van de CGK en aan de IZB gevraagd.

3. Reacties

Tussen november 2006 en februari 2007 zijn van de betrokken partijen de reacties ontvangen.

3.1 EXTERNE REACTIES

De CGK stuurde een lijst met veel materiaal toe.

De IZB zond een dik pakket toe met haar complete beleidsplan 2006-2008, enkele beleidsplannen van concrete projecten en een bevestigingsformulier voor een evangelist.

3.2.1 REACTIE ASE

ASE geeft aan, dat de kerken geholpen en gesteund kunnen worden door middel van visieontwikkeling en (daarop aansluitend) praktijkwerk.

Visie: er ligt al materiaal wat vraagt om doordenking. Daarvoor zouden we als kerken iemand moeten vrijstellen om de visie goed bij te houden, resp. verder te ontwikkelen, want een niet-vrijgestelde (zowel in de kerken als aan de ThUK) is te druk om er echt voor te gaan zitten en dat aan te sturen. Iemand die zich met visie bezighoudt zou ook met CGK en IZB moeten gaan samenwerken en ook gebruik moeten maken van de kennis en expertise die in den lande aanwezig is. Ook bij ZHT zit veel knowhow. Een TMW zou de kennis van de gereformeerde zending ook moeten 'vertalen' naar eigen land en kerken. Door de aanstelling van een TMW kunnen de diverse krachten beter gebundeld worden.

Praktijk: in de praktijk wordt zowel in bestaande gemeenten als bij 'ASE-gemeentes' en gemeentestichtingsprojecten vaak een beroep gedaan op allerlei organisaties buiten onze kerken. Die input is niet altijd gereformeerd. Vanuit een gezonde visie kan een TMW werken aan een goed praktijk aanbod. Dat vraagt ook weer ontwikkeling i.s.m. andere gereformeerden. Het zal een krachtig programma moeten zijn dat hapklaar is voor toepassing in plaatselijk gemeenten binnen de gereformeerde kerkstructuren.

3.2.2 REACTIE ZHT

ZHT reageert bij monde van de IRTT en geeft, kort samengevat, aan dat men het weliswaar "vergaand eens [is] met de inventarisatie van behoeftes op de zaken die vallen onder het perspectief 'Zending en Evangelisatie'", maar dat men "voorlopig geen reden ziet om tot een voorstel van een in algemene dienst aan te stellen TMW aan de GS te komen."

ZHT vindt de aanstelling van een theologisch missionair werker overbodig op grond van twee argumenten:

- a. DTEG wil een TMW voor intern missionair gebruik binnen gemeentes, terwijl ZHT al de training van externe missionaire werkers in buiten- én binnenland doet. Een aparte regeling voor een TMW is dus niet nodig, aangezien de binnen-gemeentelijke-TMW-er een vergelijkbare positie heeft als de kerkelijk werker, en de externe TMW-er al ondergebracht is bij de IRTT.
- b. Visieontwikkeling dient integraal te geschieden en is dus beter op z'n plaats binnen het overleg zoals dat nu door de werkgroep afstemming deputaatschappen (WAD) gevoerd wordt. Aanstelling van een TMW op het deelgebied van missionair gemeente-zijn staat gelijk aan een insteek op te laag niveau, wanneer DTEG gezien wordt als een gemeenteopbouw-deputaatschap. En als er visie op gebied van zending en evangelisatie ontwikkeld moet worden, kan dat beter door ZHT/DVN en de ThUK gebeuren, als zij extra middelen ontvangen zodat zij deze taak geïntegreerd kunnen aanpakken.

ZHT pleit verder voor een organisatorisch-institutioneel onderscheid tussen 'gemeenteopbouw vanuit het perspectief aspect van de missionaire gemeente' als taak voor DTEG en 'visieontwikkeling' + 'realisatie van missionaire projecten' als opdracht voor ASE en ZHT.

3.2.3 REACTIE THUK

Van de ThUK is in deze periode geen officiële reactie ontvangen.

4. Standpuntbepaling DTEG

4.1 BEOORDELING VAN HET STANDPUNT VAN ZHT

Volgens DTEG is de analyse van ZHT gebaseerd op een tweetal verkeerde aannames.

- a. ZHT veralgemeniseert de insteek m.b.t. de visieontwikkeling door de TMW tot
 - algemene visieontwikkeling op het gebied van gemeente-zijn
 - algemene visieontwikkeling op het gebied van zending en evangelisatieen stelt vervolgens gesteld dat het eerste punt onderdeel is van het WAD-proces en dat voor het ontwikkelen van visie op zending en evangelisatie naast de IRTT en de TU geen aparte TMW nodig is.
- b. ZHT ziet het voorstel om te komen tot een TMW als een exclusieve DTEG-wens en interpreteert die vervolgens als een binnen-gemeentelijke behoefte aan structurele visievorming en toerusting vanuit het oogpunt van gemeenteopbouw.

Wat a) betreft: volgens het werkplan is de opdracht van de TMW: bijbels-theologische visievorming mbt. gereformeerde evangelisatie en gemeentestichting.

Verder vindt DTEG het onwenselijk en ook niet terecht om op grond van een nieuwe theoretische indeling van de deputaatschappen zoals die binnen de WAD in discussie is, elke praktische uitwerking van synodeopdrachten stop te zetten.

Wat b) betreft stelt ZHT ten onrechte dat de insteek voor de aanstelling van een TMW vooral gelegen is in intern-gemeente-missionaat. In de Nederlandse situatie van evangelisatie en gemeentestichting is er grote overlap tussen de wensen en verlangens van bestaande gemeenten die zich met evangelisatie bezig houden, en de missionaire gemeenten en gemeentestichtingsprojecten die voor een groot deel door ASE ondersteund worden.

4.2 WAAR KIEZEN WE VOOR?

Volgens DTEG moeten vooral de volgende twee vragen beantwoord worden:

1. Willen we alle visievorming en concrete toerusting voor gemeenten en kerkleden binnen één groot geheel zien, zodat visievorming op het gebied van missionair gemeente zijn en gereformeerde gemeentestichting niet zelfstandig plaats kan vinden?
2. Kiezen we ervoor om ook binnen Nederland een organisatorisch-institutionele scheiding aan te brengen tussen gemeente-missionaat en nieuwe projecten van gemeentestichting, zowel in theorievorming als in praktijkwerking?

Als beide vragen met ja beantwoord worden, zoals ZHT doet, is er inderdaad geen aparte TMW nodig.

DTEG is echter van mening, dat de twee laatst gehouden generale synodes nadrukkelijk hebben aangegeven, dat gezamenlijk visievorming over gereformeerde evangelisatie en gemeentestichting zeer noodzakelijk is en hoge prioriteit heeft. Het is naar de mening van DTEG beslist niet wenselijk om deze inhoudelijke bezinning op te laten gaan in een nog algemenere visie op kerk- en gemeente-zijn.

Ook ziet DTEG geen winst in een organisatorische opsplitsing van de missionaire deputaatschappen ASE en DTEG. Daarmee wordt

- a. de zeer wenselijke en reeds plaatsvindende kruisbestuiving tussen bestaande en nieuwe gemeenten teniet gedaan;
- b. de integratie van nieuwe evangelisatiegemeenten en projecten van gemeentestichting binnen ons kerkverband bemoeilijkt.

Als het om Nederland gaat, moeten alle missionaire doelen bij voorkeur door één deputaatschap behartigd worden. Vandaar dat de Generale Synode van Amersfoort-C 2005 in haar besluiten ASE ook de opdracht gaf *“dat deputaten ASE samen met deputaten TEG gaan onderzoeken of het zinvol is en of er mogelijkheden zijn om beide deputaatschappen vanaf 2008 te integreren”* met als grond *“beide deputaatschappen hebben in hun werk teveel gemeenschappelijks om blijvend naast elkaar te opereren”* (Acta art. 118, besluit 6).

5. Vervolggesprek

In juni 2007 vond een vervolggesprek plaats tussen ASE, DTEG en ZHT.

5.1 ZHT

In een vervolggesprek tussen ASE, DTEG en ZHT is gebleken, dat er bij ZHT geen voldoende draagvlak is om het plan voor een TMW verder uit te werken, omdat men vasthoudt aan een organisatorisch onderscheid tussen interne gemeenteopbouw en externe kerkplanting en men pas na uitkomst van het WAD-proces verder wil gaan met de eventuele aanstelling van een TMW.

5.2 ASE

ASE is van mening dat m.b.t. visievorming en opleiding van evangelisten en vrijgestelde predikanten, samenwerking met de TU en ZHT voor de hand ligt. Het blijft wel van belang om hiervoor iemand vrij te stellen.

Anderzijds wil ASE de missionaire deputaatschappen en opdrachten graag bij elkaar houden, omdat in de Nederlandse situatie de coaching van evangelisatiegemeenten en gemeentestichtingsprojecten een grote overlap heeft met de toerusting van bestaande gemeenten die meer missionair willen worden. Daartoe bestaat al een uitstekende samenwerking met DTEG.

5.3 DTEG

DTEG benadrukt, dat de Nederlandse situatie anders is dan de situatie van kerkplanting in het buitenland. In Nederland wordt niet alleen de vrijgestelde evangelist/predikant/kerkelijk werker geschoold en opgeleid, die vervolgens zijn eigen team toerust. Er is ook een uitgesproken behoefte aan scholing en toerusting van de missionaire teams in de ASE-gemeenten en –projecten. Voor beide wordt regelmatig een beroep op de consultants van DTEG gedaan, omdat die op praktisch missionair gebied de meeste deskundigheid in huis hebben.

Het theoretisch model van ZHT doet in de ogen van DTEG geen recht aan de praktijk van de Nederlandse situatie, waarin er een grote overlap is in de toerusting en coaching van bestaande gemeenten met hun kader en van evangelisatiegemeenten en gemeentestichtingsprojecten met hun teams. In Nederland bestaat er een breed en gevarieerd scala aan projecten die allemaal om begeleiding vragen. Er is in de praktijk overlap in wat een extern gemeentestichtingsteam en een intern kerkelijk team aan coaching en toerusting nodig heeft. Vandaar de wens om niet alleen van tevoren vrijgestelde predikanten en evangelisten op te leiden (pre-field), maar ook ter plekke de projecten en hun teams te coachen en toe te rusten (in-field). In de Nederlandse situatie is daar expliciet vraag naar en treedt vanwege de cultuur een vruchtbare kruisbestuiving op met de missionaire initiatieven in bestaande gemeentes.

Het punt is, dat DTEG voor het toerusten van de ASE-projecten en hun vrijgestelde predikanten en evangelisten officieel geen opdracht van de synode ontvangen heeft en dat ook ASE hiervoor niet de opdracht noch de middelen en personen gekregen heeft. Juist om deze redenen zagen ASE en DTEG de noodzaak voor de aanstelling van een TMW in en heeft de generale synode deze opdracht verstrekt.

5.4 CONCLUSIES

DTEG en ZHT zijn het eens als het gaat om de taxatie, dat er binnen de Nederlandse situatie behoefte bestaat aan

- a. het doordenken van een missionaire strategie, vooral m.b.t. vormen van gemeentestichting, en de opleiding van vrijgestelde evangelisten/predikanten;

- b. het coachen en vorm geven van de missionaire projecten van gemeentestichting en de daaraan verbonden uitvoerende teams.

DTEG en ZHT verschillen fundamenteel van mening met elkaar over de vraag of daarvoor een aparte persoon in de functie van een TMW moet worden aangesteld en binnen welke structuren e.e.a. moet worden ondergebracht. ASE wil graag dat beide elementen structureel beter geregeld worden.

6. Overleg met de theologische universiteit

Begin juli gingen DTEG en ZHT met prof. dr. M. te Velde om tafel. ASE kon geen afvaardiging sturen en liet weten, hangende het WAD-proces geen gezamenlijke definitieve stappen te willen nemen, ook op het punt van de TMW.

6.1 TE VELDE

De hoogleraar aan de ThUK is van mening dat het bij voorstellen voor een TMW beter is te denken in producten en diensten, zodat per hulpvraag en project afzonderlijke mensen ingehuurd kunnen worden voor de theologische doordenking en/of coaching en consultancy. Daarmee maak je op flexibele wijze gebruik van diverse mogelijkheden, in plaats van dat je iemand benoemt in een functie waar je vervolgens weer jaren lang aan vast zit.

Om deze reden en vanwege de op handen zijnde reorganisatie van de kerkelijke structuur, de deputaatschappen en hun centra is het volgens hem niet verstandig om afzonderlijk de figuur van de TMW verder uit te werken.

Beter is het om duidelijk op grond van concrete wensen en verlangens duidelijk te maken wat er nodig is en binnen de nieuwe organisatiestructuur ruimte te creëren om dat te kunnen realiseren. Belangrijk is namelijk wel dat binnen de nieuwe organisatiestructuur het missionaire loket duidelijk herkenbaar blijft, omdat er grote overlap zit in het toerustende missionaire werk voor gemeentestichting / evangelisatiegemeenten en het missionaire werk binnen bestaande gemeentes.

6.2 ZHT

ZHT is nog steeds van mening dat de doelen waarvoor de TMW aangesteld moet worden, ook enerzijds (in de opleiding van de vrijgestelde evangelisten/predikanten) door de IRTT gedaan kan worden (in samenwerking met ASE) om te komen tot het stichten van nieuwe gemeentes, terwijl de toerusting van plaatselijke gemeentes om missionair te zijn, door DTEG kan gebeuren (in de clustering met SGO en GDD).

Hangende het WAD-proces blijft ZHT nu verder aan de zijlijn staan, maar er staat DTEG niets in de weg om voorstellen over de eventuele aanstelling van een TMW te concipiëren.

6.3 DTEG

DTEG geeft aan dat in de praktijk van het missionaire werk de vragen naar visievorming en concrete ondersteuning, zowel in de evangelisatieprojecten als in de plaatselijke gemeentes, door ASE en DTEG al een aantal jaren is vastgesteld. Dit komt ook in de gronden van het synodebesluit naar voren.

Daarnaast is het zo, dat binnen de bestaande deputaatschappen te weinig ruimte is om zelf aan visievorming te doen (afgezien van de vraag of dat de taak van de deputaten is), terwijl detachering bij lopende of nieuwe projecten en binnen plaatselijke gemeentes niet tot de eigenlijke taken van DTEG behoort, hoewel DTEG via zijn consultants o.a. betrokken is bij de raad van advies van het Amstelproject (meer gericht op visie), bij de begeleiding van het net opgestarte project Lichtenvoorde (meer gericht op coaching) en netwerkdagen organiseert met thema's over deze onderwerpen waar juist veel kaderleden van evangelisatiegemeentes gebruik van maken (o.a. Bergen op Zoom).

Dit alles geeft ook aan dat het beslist niet wenselijk is dat het traject van visie op evangelisatie en de uitvoering daarvan binnen de Nederlandse context binnen twee organisaties gaat plaatsvinden. Op grond van de reeds aanwezige expertise bij DTEG is het niet voor de hand liggend om bijvoorbeeld ZHT/DVN ook missionaire projecten in Nederland te laten begeleiden, nu dat nog niet tot hun taken behoort.

De suggestie dat meer naar producten en doelen gekeken moet worden naar aanleiding van concrete hulpvragen vanuit projecten, en niet zozeer te focussen op de instelling van een nieuwe kerkelijke functie, neemt DTEG over.

DTEG blijft wel van mening, dat organisatorische processen binnen de gehele kerkelijke en synodale structuur er niet toe mogen leiden dat pas na de totstandkoming daarvan (dus in 2011) aan de concrete invulling van missionaire wensen en verlangens gewerkt kan worden. DTEG acht het zeer wenselijk om van de komende synode ruimte te krijgen om de taken en producten die de TMW zou moeten vervullen, mogelijk te maken.

7. Samenvatting van de standpunten

Samenvattend willen we hier een aantal gedachten van de vier partijen uit de werkgroep op een rijtje zetten.

- ASE, DTEG en ThUK zijn van mening dat er grote overlap zit in het toerustende missionaire werk voor gemeentestichting / evangelisatiegemeenten en het missionaire werk binnen bestaande gemeentes.
- Ook zijn DTEG en ThUK van mening, dat het missionaire loket voor de kerken herkenbaar moet blijven.
- ZHT/IRTT is daarentegen van mening dat het onderscheid tussen 'gemeenteopbouw (vanuit een missionair perspectief)' en 'geïstitutionaliseerde gemeentestichtingsprojecten' helder vorm gegeven moet worden en dat binnen die kaders de taken van de TMW een plek dienen te krijgen.
- In de huidige situatie betekent dat, dat DTEG zich moet richten op intern missionair gemeente-zijn als onderdeel van gemeenteopbouw en dat ZHT (na incorporatie van ASE) zich moet richten op de niet-gemeente-gebonden missionaire projecten. Als, anders dan in het buitenland, in niet-plaatselijk-gebonden projecten van gemeentestichting en evangelisatie naast de vrijgestelde ook het team begeleiding en coaching aanvraagt, kan dat het best via ZHT/DVN i.s.m. ASE geboden worden.
- DTEG en ASE zijn van mening dat er telkens weer vraag is naar een gereformeerde visie op evangelisatie en gemeentestichting bij nieuwe projecten, en dat er regelmatig een beroep gedaan wordt op verschillende instanties om structurele begeleiding van langere aard bij projecten van evangelisatie en gemeentestichting, zowel binnen bestaande gemeenten als daarbuiten. Deze voldoende gebleken noodzaak mag volgens ASE en DTEG niet vanwege een mogelijke organisatorische hervorkaveling van de kerkelijke organisatie nog eens voor drie jaren op de lange baan geschoven worden.
- ThUK en DTEG zijn van mening dat het niet wenselijk is om een nieuwe kerkelijke functie voor een TMW te creëren, maar dat beter ruimte gezocht kan worden om de wensen m.b.t visievorming en trajectbegeleiding te realiseren.
- ZHT/IRTT pleit er daarentegen voor om eerst de resultaten van de WAD en deputaten generaal-synodale organisatie (GSO) af te wachten alvorens een TMW te benoemen of de onderdelen van zijn werk te reeds te definiëren.

8. Schematisch overzicht

DTEG hecht eraan om de bestaande situatie en de wenselijke situatie zo helder mogelijk in kaart te brengen. Daartoe kan onderstaand schema dienen.

	[1] Type taak	[2] Doelgroep	[3] Taakverdeling cf. synodeopdracht	[4] Taakverdeling vlgs DTEG	[5] Taakverdeling vlgs ZHT
Bestaande gemeenten	Toerusting bestaande gemeenten	Kader en groepen op gemeenteniveau	DTEG	DTEG	DTEG
Missionaire projecten	Financiële ondersteuning	Kerkelijke verantwoordelijke structuur (KR+cl+PS)	ASE	ASE / DTEG	ZHT/ IRTT (ASE geïncorporeerd)
	Ondersteuning beleidsvorming	Kerkelijke verantwoordelijke structuur (KR+cl+PS)	Volgens opdracht GS: indirect door ASE/DTEG (visievorming)	ASE / DTEG	

in Nederland	Opleiding	Vrijgestelde predikanten/evangelisten	DTEG ism ASE/ZHT	ASE/ DTEG (met inschakeling TU + IRTT)	
	Coaching	Projectteam	Volgens GS-opdracht: geen (praktijk: DTEG)	ASE / DTEG	

9. Uitgangspunt DTEG

DTEG heeft steeds gestreefd naar een zo groot mogelijke consensus over de aanstelling van een TMW. De voortdurende insteek van DTEG is steeds geweest: werken aan missionaire toerusting op gebied van visie en praktijk als het gaat om grotere evangelisatieprojecten binnen en buiten bestaande gemeentes. Daarbij ligt het dat voor de hand om dat onder één noemer te brengen, zo mogelijk binnen één samenwerkende organisatie.

Nu onduidelijk is of die ene samenwerkende organisatie er komt, lijkt het DTEG wenselijk om de behoeften en wensen wél duidelijk bij de Generale Synode van Zwolle-Zuid 2008 neer te leggen, terwijl de plaats waar dit alles moet worden ondergebracht, ter beoordeling aan de synode gelaten wordt.

10. Projectplan

Doordat er binnen de werkgroep TMW geen overeenstemming bereikt kon worden over de vraag of de aanstelling van een TMW wenselijk was en of eerst de uitkomsten van het WAD-proces moesten worden afgewacht, is er niet gezamenlijk gesproken over de voortgang van het werkplan, zoals in fase 2 en fase 3 beschreven is (zie paragraaf 2).

Aangezien DTEG als enige van de drie deputaten het wel wenselijk vindt om deze synode te dienen met een voorstel, heeft DTEG, met verwerking van de opmerkingen vanuit de TU gemaakt, een projectplan opgesteld (zie hoofdstuk 6.10).

DTEG stelt voor om dit projectplan met financiële onderbouwing te aanvaarden.

BIJLAGE VII

Financiële onderbouwing bij theologisch missionair werker

Kosten			
Taken TMW	Totaal uren	loonkosten	Totaal
Bijbels-theologische visievorming			
Missionair onderzoek	120	6.000	
Intervisie	25	1.500	
Wetenschappelijk artikel	120	6.000	
Informerende en motiverende artikelen over het missionaire werk	150	7.500	
	415		21.000
Praktische uitwerking visie TMW			
Het bieden van principiële en praktische ondersteuning (scholing en toerusting) van de missionaire teams van reeds langer bestaande evangelisatiegemeentes en nieuw ontstane projecten van gemeentestichting in de ASE-gemeentes en –projecten	560	28.000	

Het bieden van principiële en praktische ondersteuning bij concrete evangelisatieplannen waarbij een langdurige intensieve begeleiding noodzakelijk is (trajectbegeleiding)	200	10.000	
Persoonlijke betrokkenheid bij de ontwikkeling van concrete nieuwe evangelisatieplannen	300	15.000	
Overleg en afstemming met de CGK en IZB van de missionaire visie	40	2.000	
Overleg en afstemming met ASE, DTEG, TU en ZHT	72	4.000	
Verzorgen van lessen (TU, opleiding kerkelijk werk) en lezingen/presentaties	50	2.500	
	1222		61.500
Overige kosten			
Reiskosten	0	7.000	
Kantoorondersteuning	150	3.500	
Werkplekkosten		3.000	
Overige		4.000	
	150		17.500
TOTAAL	1787		100.000

Opbrengsten	
	Bijdragen
Bijdragen	
Intervisie	1.250
Het bieden van principiële en praktische ondersteuning bij concrete evangelisatieplannen waarbij een langdurige intensieve begeleiding noodzakelijk is (trajectbegeleiding)	7.000
Verzorgen van lessen (TU, opleiding kerkelijk werk) en lezingen/presentaties	1.750
Quotum	90.000
Totaal	100.000
Quotumaanvraag TMW	
TMW-er met ingang van 2e helft 2009	45.000
2010	90.000
2011	90.000
TOTAAL	225.000

Uitgangspunten bij de begroting TMW:

- De kosten zijn begroot op basis van een inschatting van het aantal uren voor genoemde taken. Dit betreft een ruwe schatting; ervaringscijfers ontbreken.
- Om bovenstaande reden geen aanpassing voor inflatie over de periode 2009-2011.
- De kostprijs van TMW-taken wordt begroot op € 50,- per uur.

- d. Bijdragen begroot op basis van verwachte diensten en prijsstelling zoals genoemd in hoofdstuk 9.
- e. Aanstelling van een TMW-er in de loop van 2009 (2e helft 2009).

Opmerkingen bij begroting TMW:

- a. Een deel van de taken van de TMW-er worden momenteel door DTEG vervuld.
- b. De intentie bestaat ASE-gemeenten te helpen en te ondersteunen. Mogelijke opbrengsten vanuit deze doelgroep zijn niet meegenomen in de begroting.

Quotumaanvraag:

		2009	2010	2011
Hfdst. 7.3	TMW	45.000	90.000	90.000

BIJLAGE VIII

Rapportage van Evangelie & Moslims (E&M)

'Het evangelie in getuigenis en dienst onder moslims in Nederland gestalte te geven'.

Met die doelstelling werd in 1978 de stichting Evangelie & Moslims opgericht. In de voorbije jaren is de kern van het werk ongewijzigd gebleven: gemeenten en gemeenteleden bewustmaken van hun roeping in de ontmoeting met moslimmedelanders, plaatselijk werk stimuleren en begeleiden, stimuleren en ondersteunen van geloofsopbouw en pastoraat onder christenen uit de wereld van de islam, ontwikkelen en verspreiden van toerusting- en evangelisatiemateriaal en organiseren van of meewerken aan geloofsopbouwende en evangeliserende bijeenkomsten.

Bij de oprichting van Evangelie & Moslims in 1978 participeerden in de stichting de Gereformeerde Zendingbond (GZB), de Hervormde Bond voor Inwendige Zending op Gereformeerde Grondslag (IZB), de Stichting Morgenlandzending en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland. In 1991 traden de Nederlands Gereformeerde Kerken toe, in 2003 gevolgd door de Gereformeerde Kerken *vrijgemaakt*.

De grondslag van de stichting is 'de bijbel als het Woord van God, zoals dat beleden wordt in de reformatorische belijdenisgeschriften'.

1. Opdrachten van de GS Amersfoort-C 2005

De Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 heeft de volgende besluiten genomen:

- i. als Gereformeerde Kerken in Nederland te participeren in de stichting Evangelie & Moslims (E&M) en daartoe twee belijdende leden van de Gereformeerde Kerken te benoemen met hun secundi, die namens de kerken zitting hebben in het bestuur van E&M;
- j. deze afgevaardigden op te dragen met E&M afspraken te maken over het materiaal dat via E&M betrokken wordt en de ondersteuning die E&M gaat bieden aan de gemeentes, en de plaatselijke kerken regelmatig te attenderen op de materialen en mogelijkheden tot toerusting en ondersteuning die bij E&M te verkrijgen zijn;
- k. daarbij een goede samenwerking in stand te houden met Deputaten Toerusting Evangeliserende Gemeente en het onder dit deputaatschap functionerende centrum;
- l. de bijdrage voor E&M voor de jaren 2006 – 2008 vast te stellen op € 40.000 per jaar alsmede voor het jaar 2009, ongeacht het besluit van de generale synode van 2008;
- m. de kerken via deputaten toerusting evangeliserende gemeente te verzoeken dit bedrag bijeen te brengen door middel van een jaarlijkse collecte, waarvan de opbrengst via deputaten aan E&M afgedragen zal worden, ook indien de opbrengst het genoemde bedrag overtreft;
- n. indien de opbrengst van de collecten beneden het vastgestelde bedrag blijft, het resterende bedrag uit de algemene kas van de generale synode aan te vullen, waarbij in deze periode eventuele tekorten en overschotten met elkaar verrekend zullen worden;
- o. deze deputaten op te dragen het totaal aan giften vanuit de kerken aan E&M jaarlijks met de afgevaardigden van onze kerken en de penningmeester van E&M te evalueren;
- p. deze deputaten op te dragen in hun jaarlijkse informatie aan de kerken en hun rapport aan de eerstvolgende synode ook het werk van E&M te betrekken.

2. Verslag van de werkzaamheden

Personele zaken

Door de Generale Synode van Amersfoort-Centrum 2005 zijn ds. L.W. de Graaff en ds. L.E. Leeftink opnieuw benoemd om namens de Gereformeerde Kerken zitting te nemen in het bestuur van de stichting Evangelie & Moslims (E&M). Als hun secundi zijn respectievelijk benoemd ds. K.F. Dwarshuis en drs. J.J. Burger – Niemeijer. Vanaf mei 2005 maakt ds. L.W. de Graaff deel uit van het Dagelijks Bestuur van E&M als vice-voorzitter. Het Dagelijks Bestuur bereidt het beleid voor en houdt zich ook bezig met personeelszaken op het kantoor in Amersfoort. De stichting heeft in totaal 7 medewerkers in dienst voor 4,2 fte. Drs. C.W. Rentier is aangesteld tot directeur terwijl de heer H.J. Takken de functie van adjunct-directeur vervult. Eind 2005 is een vacature ontstaan voor het werk onder moslimvrouwen. Het bestuur heeft in april 2007 deze vacature kunnen vervullen door twee nieuwe vrouwelijke medewerkers aan te stellen in parttime dienstverband. De ruimte voor een tweede parttime-medewerkster voor dit werk ontstond doordat A. Belaïdi te kennen gaf minder te willen werken voor E&M om meer tijd te kunnen besteden aan missionaire tv-uitzendingen voor zijn geboorteland Algerije.

De medewerkers houden zich bezig met de toerusting van de gemeenten door middel van publiciteit en voorlichting, begeleiding van moslimswerkers en pastoraat onder bekeerde moslims. Ook het werk dat gericht is op moslimjongeren is goed uit de startblokken gekomen.

Door middel van kwartaalrapportages leggen de medewerkers verantwoording af van hun werkzaamheden aan het bestuur. Deze rapportages geven ook een indruk van de contacten die er zijn geweest tussen de werkers en de GK (zie Bijlage IX).

Toerusting

Het infobulletin van E&M verscheen driemaal per jaar. De kerkenraden van de GK hebben alle nummers ontvangen.

In het najaar van 2004 verscheen het eerste deeltje Nabijheid en distantie in de reeks 'Onderweg met moslims' met twee artikelen over moslimvrouwen en gemengde relaties. Een jaar later verscheen in dezelfde reeks het tweede deeltje met de titel Hoop voor moslimjongeren, geschreven door medewerker Willem van der Deijl.

In de zomer van 2007 verscheen van de hand van Cees Rentier als derde deel Europa het Mekka van de islam?, waarin hij een christelijk perspectief schetst op het maatschappelijk samenleven met moslims.

In augustus 2004 is de werkgroep jeugdmateriaal gestart met het doel materiaal te ontwikkelen voor catechese en jeugdwerk. Het streven is om de werkpakketten in het seizoen 2007-2008 op de markt te brengen.

Het aantal toerustingpublicaties dat werd verkocht bedroeg jaarlijks rond de 3000 stuks.

De website www.evangelie-moslims.nl werd voortdurend actueel gehouden, waar nodig verbeterd en aangevuld. Gezien het toenemend aantal bezoekers, voldoet de website aan een behoefte.

E&M heeft zich de laatste jaren ook ten doel gesteld om als kenniscentrum te participeren in het publieke debat rond de islam in Nederland. Gelet op het aantal keren dat een medewerker de media te woord heeft gestaan, mag worden geconcludeerd dat deze doelstelling in toenemende mate wordt verwezenlijkt. Een enkele keer leidde dat tot de beschuldiging dat E&M bezig is op een bedenkelijke manier zieltjes te winnen en daardoor de rechtsorde in gevaar brengt. Bestuurslid Leeftink heeft er steeds voor gezorgd dat er regelmatig artikelen werden geplaatst in tal van GKv – bladen.

Elk jaar werden gemiddeld ruim 60 gemeenten uit de kerkelijke achterban van E&M bezocht door de medewerkers voor het geven van voorlichting, cursussen etc..

Samen met de deputaten toerusting evangeliserende gemeente heeft E&M in het voorjaar van 2006 negen regionale avonden belegd voor de GKv rond het thema 'Help, een moslim? Help een moslim!, de islam en onze omgang met moslims'.

De meeste van deze avonden werden goed bezocht en leverden een goede bespreking op. Daarnaast verleenden de medewerkers hun bijdrage aan tal van conferenties en trainingen. E&M was ook aanwezig op de DVN-dag in 2006.

Bij hun voorlichtende werk hebben de medewerkers voortdurend hulp ontvangen van een aantal regionale voorlichters.

Speciale vermelding verdient de cursus 'Mekka & Mokum' die elk jaar op verschillende plaatsen in Nederland werd gegeven. In de loop van het jaar 2005 werd de cursus geheel herzien en van een nieuwe naam voorzien: 'Kruis en hidjra'.

Daarnaast werd elk najaar de zaterdagcursus ATC (Arabishe Taal en Cultuur) gegeven in het kantoor van E&M te Amersfoort.

Verder valt te vermelden dat de jaarlijkse Zomerschool elk jaar gedurende een week in samenwerking met de Arabische Wereld Zending kon worden gehouden.

Ook verzorgden de medewerkers tal van gastlessen aan diverse opleidingen. Bij dit alles werd een aantal studenten van verschillende instellingen begeleid bij het schrijven van hun scriptie met de islam als onderwerp.

Ondersteuning & begeleiding

E&M heeft de contacten voortgezet met plaatselijke werkgroepen voor missionair werk in de eigen woonplaats. Ook in de voorbije jaren werden verschillende mensen uit de wereld van de islam gedoopt en opgenomen in de christelijke gemeente.

De medewerkers gaven steun aan specifiek missionaire vormen. Zo is er een werkmop Kinderwerk en moslimkinderen samengesteld.

Medewerker Van der Deijl is speciaal gericht op het jongerenwerk. Hij heeft in korte tijd een groot netwerk opgebouwd en verzorgt sinds 2005 per email viermaal per jaar nieuwsbrieven naar mensen die interesse hebben in het werk onder jonge moslims.

In het jaarverslag van 2006 kon worden geconstateerd dat de betrokkenheid op moslimjongeren toeneemt bij verschillende organisaties voor christelijk jongerenwerk.

Verder is E&M sinds 1992 betrokken bij het overlegplatform van christelijke organisaties die zich inzetten voor de opvang van vluchtelingen en asielzoekers: het 'Vluchtelingenberaad'. Hierin waren tot voor kort ook de GKv vertegenwoordigd middels de werkgroep V&A (Vluchtelingen en Allochtonen).

Pastoraat & geloofsopbouw MBB's

De medewerkers van Evangelie & Moslims komen regelmatig in contact met MBB's (Muslim Background Believers) die met veel vragen en moeiten zitten. Waar taal- en cultuurbarrières en specifieke vragen vanuit de islamitische achtergrond hun integratie in en communicatie met de gemeente bemoeilijkten, bood E&M de gemeenten haar diensten aan. De medewerkers bezochten deze nieuwe christenen of ontvingen hen op kantoor of thuis, wezen hen op lectuur in eigen taal en nodigden hen uit voor samenkomsten die speciaal voor hen bestemd zijn. Met enkele MBB's hebben de medewerkers intensief en reeds langdurig contact. Eén van hen is op zijn beurt weer betrokken bij de nazorg aan anderen en wordt ingezet bij Arabische bijbelstudies. Hij krijgt daarbij begeleiding van een medewerker.

Naast persoonlijke begeleiding bieden de medewerkers hun ook de mogelijkheid aan om naar christelijke samenkomsten te komen waar in het Turks en het Arabisch wordt gesproken.

Verschiedene keren deden zich situaties voor waarin hulp in de vorm van opvang geboden moest worden. Medewerker Belaïdi, die in het bijzonder als taak heeft pastorale zorg te bieden, stelde regelmatig zijn huis voor dit doel gastvrij open.

3. Evaluatie van de werkzaamheden

De hoofddoelstelling van E&M is het toerusten van de gemeenten voor hun getuigenis en dienst onder de moslims. Uit het bovenstaande verslag over de jaren 2004 – 2007 blijkt dat E&M zich nadrukkelijk aan dit uitgangspunt heeft gehouden. Alleen wanneer de gemeenten daartoe zelf niet in staat waren, hebben de medewerkers van E&M directe pastorale zorg verleend. Met name valt te denken aan het werk van medewerker Belaïdi.

Het bestuur heeft erop toegezien dat het werk gebeurde overeenkomstig hetgeen is bepaald in art. 5 van de statuten: De stichting heeft als grondslag de Bijbel als het Woord van God, zoals dat beleden wordt in de reformatorische belijdenisgeschriften. Nieuw aangestelde medewerkers betuigen schriftelijk hun instemming met deze grondslag.

Blijkens de jaarverslagen en de werkverslagen van de medewerkers, is er een toenemend contact tussen de medewerkers van E&M en de GK. Overigens moet hierbij worden aangetekend dat de

medewerkers in telefonisch en e-mailcontact niet altijd de kerkelijke achtergrond kennen van degene die contact opneemt met een vraag om hulp of advies.

Concluderend mag worden gesteld dat de participatie van de GK in het werk van de stichting E&M aan het doel heeft beantwoord.

4. Plannen voor de toekomst

In het beleidsplan 2005 – 2008 heeft de stichting E&M enkele lijnen uitgezet voor de toekomst.

Toerusting

Wat betreft de toerusting zal meer aandacht worden gegeven aan motivatie en minder aan informatie. Dat betekent dat de medewerkers minder zullen investeren in bestaande informatieavonden maar prioriteit verlenen aan toerusting in een traject. Daardoor zal het accent meer komen te liggen op studiedagen en thematische conferenties. Inmiddels is al een start gemaakt met een meer actief mediabeleid.

Ondersteuning en begeleiding

Door het afnemend aantal vluchtelingen in Nederland is de aandacht voor het vluchtelingenwerk verminderd. In de toekomst zal de aandacht voor het werk onder moslimjongeren alleen maar toenemen. De eerste aanzetten voor dit werk zijn al gegeven door de jongerenwerker van E&M. Daarnaast wil E&M hernieuwde aandacht geven aan het werk van de zogeheten bruggenbouwers. Dat zijn gemeenteleden die de moeite willen nemen om taal- en cultuurstudie te doen en zich te verdiepen in de wereld van de islam. Dit met de bedoeling dat zij kunnen fungeren als contactpersonen tussen de kerkelijke gemeente en de moslims in de wijk of de stad. Voor de continuïteit, de uitwisseling van ervaringen en een goede samenwerking stimuleert E&M de vorming van plaatselijke (interkerkelijke) werkgroepen van bruggenbouwers.

Pastoraat aan MBB's (Muslim Background Believers)

Met dankbaarheid constateert E&M dat er ook in ons land moslims tot geloof komen in Jezus Christus als opgestane Heer en Heiland. Dit is voor hen een ingrijpende verandering met grote consequenties voor het dagelijkse leven. E&M ziet het dan ook als haar roeping zich in te zetten voor hun welzijn en geestelijke groei.

Er is bij de MBB's sterke behoefte aan een christelijk leefklimaat om door een moeilijke periode van hun leven heen te komen en toe te groeien naar een stabiel christelijk leven.

Bij stagnatie in de geestelijke groei of bij het afhaken van de gemeente spelen onderstaande zaken vaak een rol.

- Zij missen kennis van de bijbel en het christelijk geloof. Ze leven met vragen als: hoe bidden christenen, hoe gaan christenmannen en – vrouwen met elkaar om, hoe voed je kinderen op in het geloof?
- Velen komen uit een wereld waar het bijgeloof een grote rol speelt. Dat betekent dat allerlei kwade machten hen nog lang kunnen neerdrücken, aanvallen en zelfs hun leven beheersen. Pastorale ondersteuning is hierbij van grote betekenis.
- Velen maken nare dingen mee met familieleden die alles in het werk stellen om 'de afvallige zoon of dochter' terug te krijgen. Juist daarom is het nodig dat zij een plek hebben waar ze opgevangen en begrepen worden.

De eerste plaats voor diaconaal-pastorale opvang en geloofsopbouw is ook voor ex-moslims de plaatselijke christelijke gemeente. De praktijk leert echter dat het bij veel gemeenten aan visie, kennis of ervaring ontbreekt om passende begeleiding te geven. E&M ziet daarom als blijvend speerpunt in het haar beleid de taak om plaatselijke gemeenten hiervoor toe te rusten en te begeleiden.

BIJLAGE IX

Contacten tussen werknemers E&M en de GK

Blijkens de werkverslagen zijn er de volgende contacten geweest tussen werknemers van E&M en de GK in de periode 2005-2008:

Abdelkader Belaidi

december 04 – februari 2005

- Tweemaal te gast bij de GK te Rotterdam
- Spreekbeurt voor groep jongeren GK te Zwolle
- Met boektafel op zendingsdag Vlaardingen GK

februari – mei 2005

- in 2004 in een godsdienstles aan het Guido de Bres

augustus 2006

- Ds Marten de Vries vraagt hem regelmatig te tolken in de Arabische dienst

Tineke Yurumez

15 nov. 2004 – 22 febr. 2005

- boekbespreking in blad Wegwijs
- Leden GK Amersfoort maken gebruik van bijdrage in het blad van de NGK-Amersfoort 1 maart 2005 – juni (?)
- Via GK Amersfoort-Centrum betrokken bij een vrouwenontmoetingsmiddag. Vanuit de Schaapskooi regelmatig gebeld om advies.
november 2005
- advies aan GK vrouwen Amersfoort-Centrum om rond Kerst iets te doen voor vrouwen in de wijk

Cees Rentier

25 febr. – 12 mei 2005

- workshop Paascongres

13 mei – aug 2005

- gesprek met Job Boersma, aangesteld door GKv kerken in Den Haag ter ondersteuning van Sylvador
- samen met Herman Takken een gesprek met Simon van der Lugt over een 'hindoe – E&M'

2 september 2005 t/m 3 maart 2006

- regioavonden E&M/DTEG

27 nov. 2006 – 9 maart 2007

- gesprek met werkgroep GKv van Utrecht en Houten over structurele opzet missionair werk onder moslims
- gesprek met zusters uit GKv Amersfoort die zich voelden platgewalst tussen overtuigde moslimvrouwen en vrijzinnige christenvrouwen.
- gesprek met Marten en Hilde de Vries

10 maart – 10 mei 2007

- verzoek om voor te gaan in Iraanse dienst uitgaan van de GKv (als PKN – predikant)
- contact met GKv Utrecht voor een cursus

Herman Takken

18 febr. – 13 mei 2005

- toerustingavond GKv Mijdrecht

23 aug. – 17 november 2005

- voorlichting in jeugddiensten GKv Bunschoten
- In Rotterdam deelgenomen aan cursus Marten de Vries
- voorbereiding regioavonden samen met Ernst Leeftink

17 november – 23 februari 2006

- toerustingavond GKv Amersfoort in de Schaapskooi
- regioavonden E&M/ DTEG

31 aug. – 23 nov. 2006

- bijwonen tweewekelijkse Perzische dienst in de GKv Martuskerk te Amersfoort.

23 nov. – 8 maart 2007

- Voorlichting CGK Soest met als gasten brs. en zrs. uit de GKv
- voorgaan in Arabischtalige dienst op verzoek van Marten de Vries

8 maart – 10 mei 2007

- spreekbeurt gemeenteavond GKv Assen
- contact met een werkgroep uit de GKv met het oog op het aanleveren van Arabische teksten voor werk onder moslimvrouwen

Willem van der Deijl

1 sept. – 17 nov. 2005

- Voorlichtingavond GKv Leerdam

1 sept.. – 24 november 2006

- Jeugdavond GKv Amersfoort – Zuid
- kerkbladartikeltje GKv

9 maart – 10 mei 2007

- spreekbeurt GKv jongeren in Best

Gerda van Braak

september 2006

- Medewerking aan DVN-dag te Dalfsen

BIJLAGE X**Gebruikte termen en afkortingen**

ASE	aanvullende steun evangelisatie
CA	Centrale Activiteiten
CGK	Christelijke Gereformeerde Kerk
DTEG	deputaten toerusting evangeliserende gemeente
EC	Evangelisatie Commissie
EE4	Evangelisatie Explosie op 4 niveaus
E&R	Evangelisatie & Recreatie
GDD	generaal diaconaal deputaatschap
Info en PR	Informatie en Promotie
IZB	Inwendige ZendingsBond van de Hervormde Bond
LVEA	Landelijk Verband voor Evangelisatie-Arbeid
PP	Productvernieuwing en portfolio
SGO	Steunpunt Gemeenteopbouw
TTA	Toerusting, training en advies
WAD	werkgroep afstemming deputaatschappen
ZHT	zending, hulpverlening & training

BIJLAGE XII**Adressen deputaten**

Ds. L.E. Leeftink voorzitter	Noorderes 2	9407 TH Assen	leeftink@plant.nl
J. Holtland 2e voorzitter	Palisander 411	3315 MX Dordrecht	jan.holtland@hetnet.nl
G.R. Boersma- Vreugdenhil secretaris	Basilicumstraat 48	3544 BZ Utrecht	g.r.boersma@filtnet.nl
J. de Goeij-van Dooren penningmeester	Nolensstraat 17	3332 CM Zwijndrecht	alle6goeij@zonnet.nl
Ds. K. v.d. Geest	Jan Prinsstraat 15	7552 HL Hengelo	kvdgeest@filtnet.nl
C. Slob	Dorpsstraat 96	2931 AG Krimpen a/d Lek	mailto@corslob.nl